

**DIAGNOZA POTRZEB I ZASOBÓW
KULTURALNYCH MIESZKAŃCÓW REDY
PRZEPROWADZONA W RAMACH PROGRAMU
NARODOWEGO CENTRUM KULTURY**

Dom Kultury+ Edycja 2024

pt.Redzkie Inicjatywy 2.0

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Dom Kultury+ Edycja 2024

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE
 - 1.1. Charakterystyka i przebieg badań diagnozy
 - 1.2. Opis próby badawczej
2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA REDA
3. ZASOBY REDY OCZAMI MIESZKAŃCÓW
 - 3.1. Mapa centrów aktywności i wydarzeń w Redzie
 - 3.2. Inicjatywy organizowane przez mieszkańców Redy dla społeczności lokalnej
4. MIESZKAŃCY I ICH STYLE ŻYCIA
 - 4.1. Aktywność i czas wolny mieszkańców
 - 4.2. Wydatki na kulturę
5. POTRZEBY ZMIAN I ULEPSZEŃ
 - 5.1. Potrzeba integracji
 - 5.2. Potrzeba rozwoju
 - 5.3. Potrzeba modernizacji przestrzeni publicznej
 - 5.4. Proponowane inicjatywy
6. OCENA I ROZPOZNAWALNOŚĆ FABRYKI KULTURY W OCZACH MIESZKAŃCÓW REDY
 - 6.1. Częstość korzystania z oferty Fabryki Kultur
 - 6.2. Ocena promocji prowadzonej przez Fabrykę Kultury
 - 6.3. Bariery uczestnictwa w Fabryce Kultury
 - 6.4. Ocena oferty Fabryki Kultury
 - 6.5. Oczekiwania wobec oferty Fabryki Kultury
7. PODSUMOWANIE I REKOMENDACJE

1. WPROWADZENIE

1.1. Charakterystyka i przebieg badań diagnozy

Problematyka badań

Diagnoza społeczna miasta Reda została przeprowadzona w celu odkrycia zasobów kulturowych Redy i jej mieszkańców oraz zidentyfikowania samodzielnych inicjatywy mieszkańców społeczności lokalnej. Diagnoza miała także weryfikować bieżącą ofertę kulturalną Redy pod kątem potrzeb kulturalnych. Została ona przeprowadzona w ramach „Programu Narodowego Centrum Kultury Dom Kultury+ Edycja 2024” realizowanego w 2024 roku przez Fabrykę Kultury w Redzie (dalej FK). FK w Redzie otrzymała wsparcie finansowe, a także merytoryczne w programie skierowanym do domów kultury, które gotowe są prowadzić nowatorskie działania animacyjne ukierunkowane na bezpośrednią i bliską współpracę z przedstawicielami społeczności lokalnej i projektować je w oparciu o przeprowadzoną wcześniej diagnozę i ewaluację. Główny nacisk położony jest na nawiązywanie przez dom kultury stałych relacji z mieszkańcami miejscowości, na terenie których działa oraz odkrywanie talentów i wzmacnianie potencjału społecznego, które ma owocować stworzeniem wspólnych inicjatyw na rzecz społeczności lokalnych i przestrzeni publicznej (Regulamin Programu Narodowego Centrum Kultury Dom Kultury+ Edycja 2024).

Diagnoza miała pomóc w drugim etapie projektu, czyli ogłoszeniu konkursu i wytypowaniu najlepszych oddolnych inicjatyw społeczno-kulturalnych. Poznanie mieszkańców i społeczności pomogło w wyborze projektów odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby, problemy oraz wykorzystanie społecznych zasobów. Szerokie rozumienie kultury, prezentowane w tej diagnozie, wymaga zwrócenia uwagi na jej poza kulturalne funkcje mające związek ze zmianą społeczną, gospodarczą czy ekonomiczną, zmniejszaniem nierówności społecznej oraz wzmacnianiem obywatelskości na poziomie lokalnym. Zaprojektowanie badania odbyło się w ścisłej współpracy z zespołem projektowym Fabryki Kultury. Po opracowaniu scenariusza diagnozy, odkrywającego zasoby kulturowe i samodzielne inicjatywy mieszkańców w danej społeczności lokalnej, zespół FK rozpoczął prace związane z wyborem inicjatyw lokalnych, po których nastąpiły konsultacje podczas realizacji inicjatyw oraz ewaluacja zadania.

Cel badań

Badania realizowano w terminie od marca do maja 2024 r. Głównym celem badania było poznanie mieszkańców miasta Redy pod kątem problemów oraz potrzeb odnoszących się do sfery kultury. Tak sformułowany cel badawczy, skonfrontowany z doświadczeniami, zarówno badawczymi, jak i w relacjach społecznych, ukazał potrzebę próby szerokiego i pogłębionego dotarcia do mieszkańców, poznania ich pobudek, sposobów spostrzegania świata społecznego, szczególnie w kontekście lokalnym. Diagnoza miała zatem na celu nie tylko zinwentaryzować deklarowane potrzeby mieszkańców, ale także je zrozumieć. W badaniach poruszono zatem problemy bardziej lub mniej bezpośrednio nawiązujące do potrzeb kulturalnych, ważne z powodu głównego problemu i celu badawczego jakim była:

- oceny zasobów i potencjału Redy pod kątem atrakcji oraz czasu wolnego,
- charakterystyka aktywność i postrzegania czasu wolnego przez mieszkańców,
- potrzeby zmian pod kątem oferty kulturalnej w miejscowości,
- ocena wydarzeń kulturalnych odbywających się na terenie Redy
- rozpoznawalność przez mieszkańców Fabryki Kultury.

Metody i techniki badawcze

Dodatkowo zbierano podstawowe dane socjo-demograficzne badanych. W pytaniach unikano sformułowań odnoszących się bezpośrednio do kultury lub poszerzano je o zagadnienia związane z czasem wolnym, atrakcjami czy potrzebami. Skierowanie uwagi na szerszy obszar rzeczywistości społecznej wynikał z wcześniejszych doświadczeń badawczych, które ukazywały wąskie rozumienie przez wielu badanych pojęcia kultury, kojarzonego jedynie ze sztuką tzw. wyższą, nierzadko ambitną, niedostępną, elitarną, bądź z dobrym wychowaniem. Działalność lokalnych liderów kulturalnych sprowadzana była zaś często jedynie do działalności politycznej. Szersze ujęcie problemu umożliwia poznanie praktyk czasu wolnego mieszkańców Redy, postrzeganie przez nich potencjału, ale także słabych stron miasta, a także ukazuje ich system ocen i wartości dotyczący dostępu do kultury i możliwości spędzania czasu wolnego. Wskazuje także, co wg badanych jest warte poznania, uczestniczenia, zaangażowania i tego, co nie jest, z czego mieszkańcy są dumni, zadowoleni w swoim miejscu zamieszkania, a na co nie zwracają uwagi, lub uważają, że wymaga zmiany. Takie szerokie ujęcie zaangażowania w kulturę pomogło w ukazaniu zasobów społecznych i symbolicznych, a tym

samym potencjału nie tylko mieszkańców, ale i społeczności. Tak postawione problemy badawcze skłoniły do wyboru spotkań badawczo - animacyjnych jako podstawowej techniki badawczej (Dobiasz-Krysiak, 2023) pogłębionej przez badania za pomocą kwestionariusza ankiety. Badania miały zatem charakter jakościowy i przeprowadzono je podczas warsztatów i spotkań animacyjno – badawczych oraz ilościowy - w formie kwestionariusza ankiety.

Badania jakościowe przeprowadzone były w większości podczas warsztatów i spotkań animacyjno - badawczych w Fabryce Kultury. Taka forma służyła zbudowaniu pozytywnej atmosfery podczas połączenia rozmów o spędzaniu wolnego czasu i potencjale kulturowym Redy z warsztatami i spotkaniami z przyjazną atmosferą do rozmowy i poznania się nawzajem. Posłużyło to jako „lodołamacz” do otwartej rozmowy. Do rozmów zapraszano także osoby towarzyszące np. rodziców czy opiekunów przyprawdzającym dzieci na warsztaty. Mając na celu dotarcie do odbiorców z różnych środowisk i będących w różnym wieku, mających różne preferencje uczestnictwa w kulturze i jej postrzegania przeprowadzono je także poza FK w szkołach i Radzie Miasta. Pod uwagę wzięto także otwartość i powszechność spotkań tj. wstęp wolny, duża frekwencja zatem ostatni etap badań jakościowych prowadzony był podczas Pikniku Europejskiego w Parku Miejskim organizowanego dla wszystkich mieszkańców Redy przez FK w dniu 1 maja 2024 r. Spotkania były prowadzone w terminie 18.03.2024 do 01.05.2024. Organizacja warsztatów i spotkań (opisana poniżej w tabeli 1) skonstruowana była aby poznać opinie mieszkańców w każdym wieku, pochodzących z różnych środowisk społecznych. Uczestnicy spotkań odpowiadali na pytania:

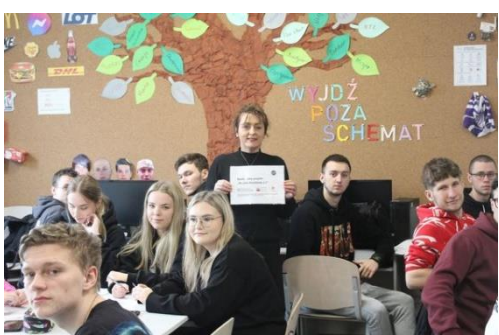
1. Jak spędzasz czas wolny? Czy jest to w Redzie?
2. Czy są w Redzie jakieś miejsca, wydarzenia czy atrakcje warte polecenia dla turysty czy nowego mieszkańca Redy?
3. Czego Ci w Redzie najbardziej brakuje?
4. Czy znasz jakieś inicjatywy, które są organizowane przez mieszkańców Redy na rzecz społeczności i przestrzeni publicznej? Kto je organizuje?
5. Czy jest jakieś działanie, inicjatywa, którą Ty byś chciał/a poprowadzić czy zaproponować dla innych mieszkańców Redy?

Fot. 1 i 2. FK - Warsztaty Bobo Reda, warsztaty ceramika.

Fot. 3,4 i 5. FK - Warsztaty fotografia, Klub Kaszubskich Kobiet, warsztaty malarstwo.

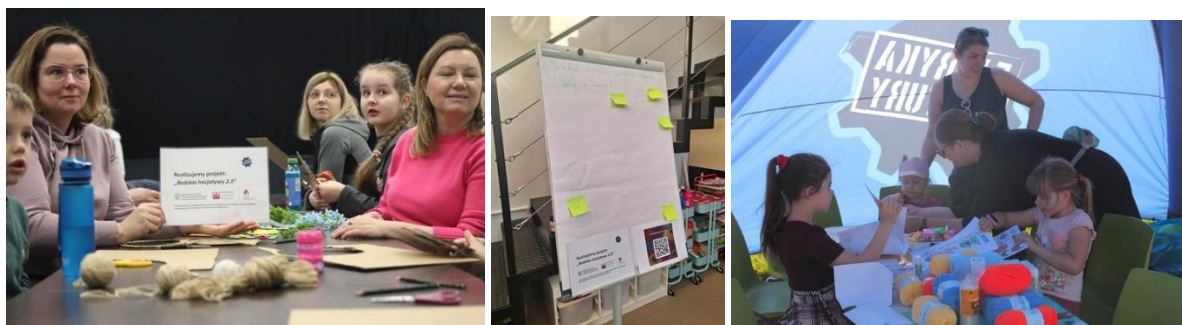
Fot. 6, 7 i 8. FK Spotkanie w Powiatowym Zespole Szkół w Redzie.

Fot. 9, 10 i 11. FK Spotkanie z Zespołem Redzanie, UTW oraz Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim.

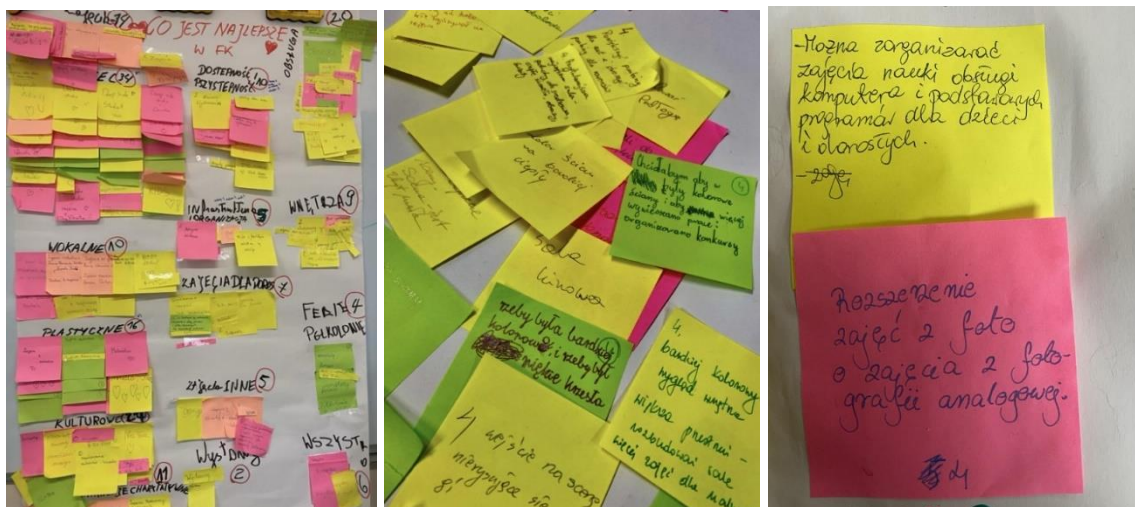
Fot. 12, 13 i 14. FK Spotkanie z Sesją Rady Miasta, Młodzieżową Sesją Rady Miasta.

Fot. 15, 16 i 17. FK - Warsztaty Wielkanocne, kreatywne, festyn miejski.

Ponadto dodatkowym narzędziem badawczym, mającym zachęcić do wyrażania opinii na temat potrzeb i zasobów kulturalnych mieszkańców Redy, były zawieszane na ścianach pomieszczeń FK duże kartki z pytaniami (18.03.2024 – 05.05.2024). Osoby odwiedzające FK lub uczestniczące w różnych wydarzeniach były proszone o zapisanie na samoprzylepnych kartkach odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jak byś chciał/a spędzać czas wolny w Redzie?
2. Co jest najlepsze w Fabryce Kultury?
3. Co byś chciał/a przeżyć w najbliższym czasie w Fabryce Kultury?
4. Co jest słabą stroną Fabryki Kultury?
5. Co byś zmienił/a w Fabryce Kultury?
6. Co można zrobić byś odwiedzał(a) Fabrykę Kultury?
7. Czy znasz lokalnych liderów społeczno – kulturowych w Redzie?
8. Czy znasz miejsca w Redzie, gdzie można zrealizować inicjatywy społeczno – kulturowe?

Fot. 18-22. FK - Kartki z odpowiedziami badanych.

Na podstawie powyższych badań wykazano sposoby spędzania czasu wolnego w Redzie konstruując swego rodzaju mapę aktywności mieszkańców, rozpoznano społeczno – kulturowe zasoby gminy oczami mieszkańców i w tym zakresie zdiagnozowano potrzeby mieszkańców w stosunku do zauważanych problemów w miejscowości zamieszkania. Pomogło to także w poznaniu opinii o działalności i oceny oferty Fabryki Kultury w oczach mieszkańców Redy.

Mając świadomość trudności z dotarciem ze spotkaniami do wszystkich kategorii społecznych, zdecydowano się na uzupełnienie badań o kwestionariusze ankiety papierowej oraz internetowej/online skierowane do mieszkańców Redy. W tym badaniu, o charakterze ilościowym, z przewagą pytań zamkniętych, starano się poznać deklaracje i praktyki społeczne mieszkańców dotyczące ich czasu wolnego, imprezy kulturowe i wydarzenia w Redzie oraz dokonano oceny i rozpoznawalność i oferty Fabryki Kultury w oczach mieszkańców Redy. Ankieta składała się z części metryczkowej oraz ośmiu pytań dotyczących sposobu spędzania wolnego czasu przez respondenta, chęci uczestnictwa w zajęciach i wydarzeniach w Redzie, częstotliwości i celu odwiedzania FK oraz potencjalnych propozycji FK, które zainteresowałyby respondentów i ich bliskich oraz wydatków na kulturę. Zespół projektowy FK, między innymi poprzez szeroką informację na temat ankiety i umieszczenie jej na mediach społecznościowych, zachęcał mieszkańców do wyrażania opinii na temat potrzeb w zakresie kultury, a także oczekiwań w stosunku do FK.

Dodatkowo w badaniach zastosowano *desk research*. Przeanalizowano materiały zastane, o charakterze formalnym (dokumenty instytucji, organizacji, takie jak strategie, protokoły, statuty; strony internetowe, dane statystyczne dotyczące Redy) z ostatnich kilku lat. Przeanalizowane informacyjne materiały internetowe, dostarczyły wiedzy na temat wydarzeń kulturalnych w Redzie. Prześledzono fora internetowe, komentarze na portalach informacyjnych i społecznościowych.

Opisując metody, techniki i proces badawczy należy podkreślić, że badania, pomimo dużej grupy badawczej, nie mają charakteru reprezentatywnego. Aby wyciągać wnioski dotyczące całej populacji Redy, wymagane jest pogłębienie oraz poszerzenie próby badawczej. Niemniej, wyniki dają znaczącą wiedzę umożliwiającą sformułowanie pewnych uogólnień. Uwrażliwiają i zwracają uwagę na znaczące zagadnienia i problemy wynikające z pytań badawczych.

1.2. Opis próby badawczej

Podczas badań dotarto do ponad ośmiuset osób, tj. badania jakościowe 481 osób oraz badania ilościowe 401 wypełnionych kwestionariuszy. Około 100 osób wypełniło karty rozwieszane na ścianach FK.

Opis próby badawczej jakościowej

W badaniach jakościowych wzięło udział 481 osób. Frekwencja podczas spotkań animacyjno – badawczych oraz ich organizacja w podziale na datę i miejsce spotkania wygląda następująco:

Tabela 1. Wykaz spotkań badawczo – animacyjnych.

Lp.	Data spotkania	Miejsce spotkania	Liczba uczestników	rodzaj spotkania
1.	18.03.2024	Fabryka Kultury	8	warsztaty badawczo – animacyjne z malarstwa
2.	18.03.2024	Fabryka Kultury	16	warsztaty badawczo – animacyjne z białego śpiewu
3.	19.03.2024	Fabryka Kultury	20	warsztaty badawczo – animacyjne - Bobo Reda
4.	19.03.2024	Fabryka Kultury	10	kreatywne warsztaty badawczo
5.	19.03.2024	Fabryka Kultury	10	gitarowe warsztaty badawczo – animacyjne
6.	19.03.2024	Fabryka Kultury	8	taneczne warsztaty badawczo – animacyjne
7.	20.03.2024	Fabryka Kultury	16	taneczne warsztaty badawczo – animacyjne
8.	20.03.2024	Urząd Miasta w Redzie	25	spotkanie z przedstawicielami z Sesji Rady Miasta
9.	21. 03.2024	Urząd Miasta w Redzie	18	spotkanie z przedstawicielami z Sesji Młodzieżowej Rady Miejskiej
10	21.03. 2024	Fabryka Kultury	11	warsztaty badawczo – animacyjne -

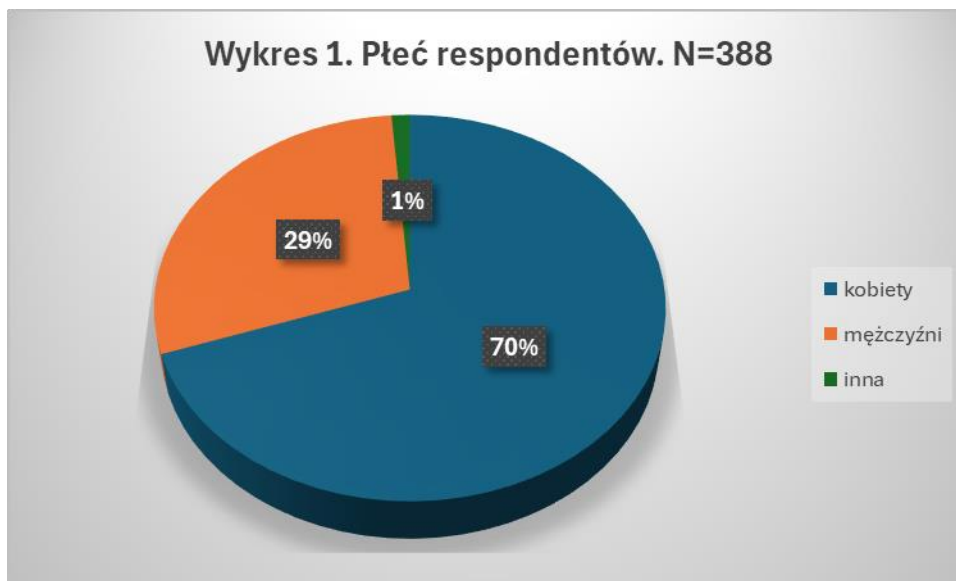
				fotografia
11	22.03. 2024	Powiatowy Zespół Szkół w Redzie	60	spotkanie z młodzieżą
12	22.03. 2024	Klub Kaszubskich Kobiet	50	spotkanie z członkiniami stowarzyszenia
13	23.03. 2024	Fabryka Kultury	30	rodzinne wielkanocne warsztaty badawczo – animacyjne
14	23.03. 2024	Fabryka Kultury	85	ceramiczne warsztaty badawczo – animacyjne
15	25.03. 2024	Fabryka Kultury	15	warsztaty badawczo – animacyjne - La Via Voice
16	25.03. 2024	Fabryka Kultury	20	spotkanie z Zespołem Redzanie
17	08.04. 2024	Fabryka Kultury	18	spotkanie z przedstawicielami UTW
18	10.04. 2024	MOSIR Reda	30	spotkanie z członkami Zrzeszenia Kaszubsko - Pomorskiego
19	10.04. 2024	Powiatowy Zespół Szkół w Redzie	26	Spotkanie z młodzieżą
20	24.04. 2024	Fabryka Kultury	27	warsztaty badawczo – animacyjne – chór
21	01.05. 2024	Park Miejski w Redzie	58	warsztaty badawczo – animacyjne w ramach Miejskiego Festynu
RAZEM UCZESTNIKÓW:			481	

Zaangażowanie badanych w udzielanie odpowiedzi na przygotowane pytania było różne. Liczba osób biorących aktywny udział w spotkaniu były swojego rodzaju sprawdzianem zainteresowania, mobilizacji i aktywności mieszkańców danej grupy. Dużą rolę w każdym spotkaniu odgrywali lokalni liderzy z FK, którzy zachęcali do uczestnictwa i dzielenia się opiniami.

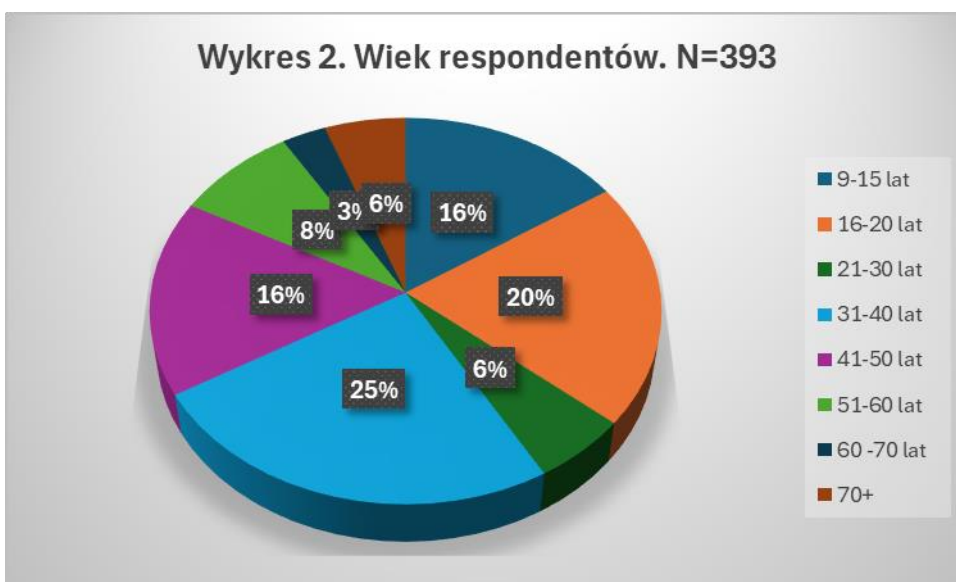
Opis próby badawczej ilościowej

Kwestionariusz ankiety wypełniło 430 osób w tym 310 wypełniło kwestionariusze w formie papierowej oraz 116 w formie elektronicznej. Wśród kwestionariuszy w formie papierowej odrzucono 15 sztuk, w formie elektronicznej 9 sztuk ze względu na niespełnienie wymogów dotyczących grupy docelowej projektu skierowanego do mieszkańców Redy. Odrzucone kwestionariusze wypełnione zostały przez osoby mieszkające poza nią (byli to najczęściej uczniowie szkoły średniej w Redzie oraz uczestnicy wydarzeń w FK mieszkający w miejscowościach sąsiadujących z Redą tj. Puck, Wejherowo, Rumia). Odrzucono także 15 kwestionariuszy w formie papierowej ze względu na brak większości odpowiedzi. Ze względu na brak znacznych różnic w odpowiedziach udzielonych w obu formach kwestionariusza są one analizowane razem. Ostatecznie analizie poddano 393 kwestionariuszy.

W zdecydowanej większości kwestionariusze zostały wypełnione przez kobiety (70% - wykres 1).

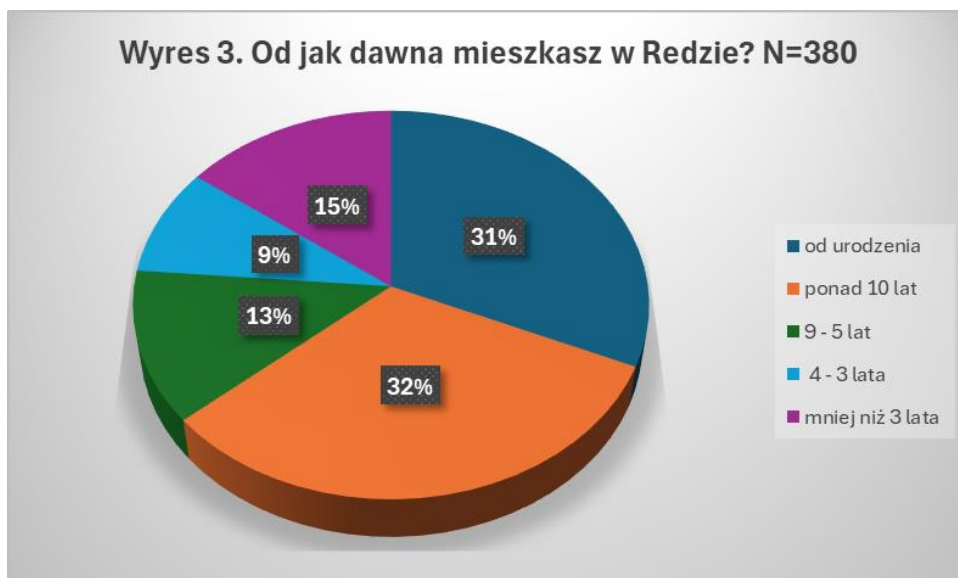

Najwięcej respondentów było w wieku 31-40 lat (25%). Drugie w kolejności były osoby w wieku 16-20 lat (20%). Po 16% było w wieku 9-15 lat oraz 41-50 lat. Kolejne grupy to: 51-60 lat – 8%, po 6 % 21-30 lat oraz powyżej 70 lat i powyżej. Najmniej badanych (3%) było w wieku 60-70 lat (wykres 2).

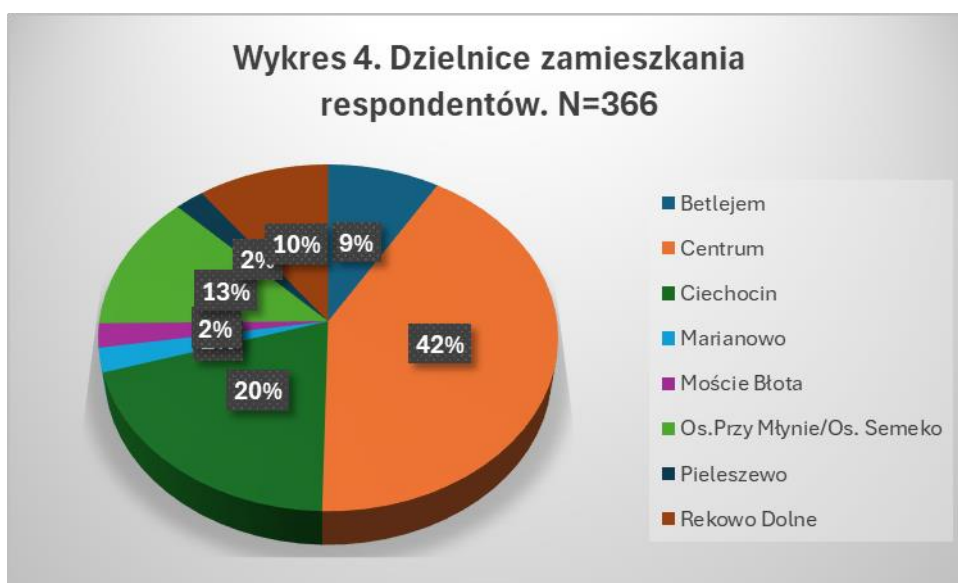
Większość respondentów mieszka w Redzie od dawna: od ponad 10 lat (32%) oraz od urodzenia (31%). 15% są to nowi mieszkańcy Redy mieszkający tu mniej niż 3 lata. 13% respondentów mieszka w Redzie od 9-5 lat, zaś 9% 3-4 lata.

Wyres 3. Od jak dawna mieszkasz w Redzie? N=380

Najwięcej trudności sprawiło respondentom określenie w jakiej dzielnicy Redy mieszkają. Dlatego też na wykresie uwzględniono tylko osoby, które taką wskazały (N=233). Wśród nich największa część respondentów mieszka w Centrum Redy – 42% (określanej w badaniach też także jako Reda Główna). Kolejne dzielnice to: Ciechocin – 20%, Os. Przy Młynie/Os. Semeko – 13%, Rekowo Dolne – 10%, Betlejem – 9%, oraz po 2%: Marianowo, Moście Błota i Pieleszewo. Pozostali respondenci wskazywali albo nazwy ulic, albo wpisywali, że nie wiedzą jakie to dzielnice. Dwie osoby dopisały nawet, że: „Reda nie ma dzielnic”. Najczęściej ze wskazaniem dzielnicy problemy miały osoby w wieku 9-15 lat oraz osoby mieszkające tu mniej niż 3 lata.

Wykres 4. Dzielnic zamieszkania respondentów. N=366

2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA REDA

Poznanie, opis, a także zrozumienie mieszkańców pod kątem ich potrzeb kulturalnych, wymaga szerszego spojrzenia na społeczność Redy. Charakterystyka omawianego obszaru powinna być ujęta wielokontekstowo, zakładając, że kultura wiąże się z wieloma sferami życia społecznego. Dlatego tworząc diagnozę warto spojrzeć na miasto z perspektywy demograficznej i społeczno - gospodarczej, a także kulturowej, edukacyjnej czy historycznej.

Reda w ujęciu danych demograficznych

Reda, to niewielkie miasto w województwie pomorskim, w powiecie wejherowskim. Powierzchnia miasta wynosi 34 km, zamieszkuje ją 28 588 osób, z czego 50,6% stanowią kobiety, a 49,4% mężczyźni. W latach 2002-2023 liczba mieszkańców wzrosła o 63,1%. Średni wiek mieszkańców wynosi 37,0 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa pomorskiego oraz znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski¹. To ukazuje, że Reda to miasto młode i warto podkreślić, że jest ona jedną z niewielu polskich gmin od lat notującą dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego wynoszący 2,9, będąc tym samym na 16 pozycji z miast z najwyższym przyrostem naturalnym na 1000 mieszkańców w Polsce. W Redzie jest także więcej małżeństw (4,9 małżeństwom na 1000 mieszkańców) od wartości dla województwa pomorskiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski². Te dane są istotną informacją, ponieważ w Polsce od lat odnotowujemy ujemny przyrost naturalny -3,8 i zaledwie 58 miast ma przyrost dodatni (w oparciu o dane GUS z 2022 i 2023 rok). Wpływ przyrostu naturalnego na społeczeństwo i gospodarkę kraju jest bardzo duży. W przypadku dodatniego przyrostu naturalnego, rosnąca liczba ludności oznacza większy rynek wewnętrzny, co może wpłynąć pozytywnie na rozwój gospodarczy rejonu. Jednocześnie jednak może to prowadzić do niedoboru zasobów, np. mieszkań. Jednak Reda nie ma z tym problemów, gdyż miejska infrastruktura stale się rozwija, aby zabezpieczyć potrzeby szybko rosnącej liczby mieszkańców. Można zatem powiedzieć, że Reda to młode, ale także dynamicznie rozwijające się miasto, wchodzące w skład Małego Trójmiasta Kaszubskiego (Rumia, Reda, Wejherowo). Bezpośrednie połączenie z aglomeracją trójmiejską zapewnia droga krajowa nr 6, Szybka Kolej

¹ <https://www.polskawliczbach.pl/Reda>

² Tamże.

Miejska i bliskość Obwodnicy Trójmiasta, co też powoduje, że Reda uważana jest, niesłusznie, za miasteczko-sypialnię Gdyni i Wejherowa. Z uwagi na swoje położenie, liczne tereny przeznaczone pod budownictwo, istniejącą i powstającą infrastrukturę, Reda stwarza bowiem doskonałe warunki do zamieszkania oraz lokalizacji nowych firm i przedsiębiorstw.

Reda w perspektywie społeczno – gospodarczej

W Redzie na 1000 mieszkańców pracuje 97 osób³. 58,1% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 41,9% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w Redzie wynosiło w 2023 roku 5,2% (zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn). Jest to nieznacznie mniej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa pomorskiego oraz znacznie mniej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski⁴. W 2023 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Redzie wynosiło ok 5 600,00PLN, co odpowiada 82,90% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce⁵. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Redy (61,6% mieszkańców Redy jest w wieku produkcyjnym, 22,9% w wieku przedprodukcyjnym, a 15,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym) 2 843 osób wyjeżdża do pracy do innych miast, a 1 126 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -1 717. 9,6% aktywnych zawodowo mieszkańców Redy pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 33,3% w przemyśle i budownictwie, a 22,6% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 2,0% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości)⁶. W Redzie w roku 2023 w rejestrze REGON zarejestrowane były 4 232 podmioty gospodarki narodowej, z czego 3 497 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą⁷.

Reda - zasoby edukacyjne, kulturalne i historyczne

- Oświata i edukacja

³ <https://www.polskawliczbach.pl/Reda>

⁴ Tamże.

⁵ Tamże.

⁶ Tamże.

⁷ RODZAJ PRZEWAŻAJĄCEJ DZIAŁALNOŚCI (Źródło: GUS, 31.XII.2023)

Warto przyjrzeć się także wydatkom publicznym z budżetu Redy, których wyniosła w 2022 roku 149,7 mln złotych, co daje 5,3 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 3.8% w porównaniu do roku 2021. W 2023 roku zostały one zwiększone o kwotę 23 020 zł i ich wysokość wyniosła 156 029 989 zł⁸. Największa część budżetu Redy - 44.5% została przeznaczona na oświatę i wychowanie. W Redzie rozbudowuje się baza oświatowa. 6 958 mieszkańców Redy jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata). 22,9% ludności Redy posiada wykształcenie wyższe, 3,5% wykształcenie policealne, 13,2% średnie ogólnokształcące, a 17,1% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 22,8% mieszkańców Redy, gimnazjalnym 4,1%, natomiast 12,9% podstawowym ukończonym⁹. W porównaniu do całego województwa pomorskiego mieszkańcy Redy mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia.

W 2023 r. w Redzie mieściło się 16 przedszkoli, w których do 86 oddziałów uczęszczało 1 513 dzieci. Dostępnych było 0 miejsc, co pokazuje na duże potrzeby w tym zakresie. W Redzie działa 7 szkół podstawowych. Współczynnik skolaryzacji brutto (stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 97,41¹⁰. W Redzie znajdują się 2 licea ogólnokształcące, w których w 11 oddziałach w 2023 roku uczyło się 307 uczniów (168 kobiet oraz 139 mężczyzn) oraz jedno technikum, w którym w 23 oddziałach uczyło się 638 uczniów (336 kobiet oraz 302 mężczyzn)¹¹. Tu warto dodać, że w 2019 roku Powiat Wejherowski rozbudował Powiatowy Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Redzie o kompleks 10 pracowni zawodowych. Celem rozbudowy była poprawa warunków kształcenia młodzieży z terenu Powiatu Wejherowskiego do wymogów współczesnej dydaktyki i oczekiwań przed nią stawianych. Te zmiany okazały się niewystarczające wobec zapotrzebowania edukacyjnego i już wkrótce rozpocznie się największa od lat inwestycja edukacyjna w powiecie wejherowskim mająca na celu ponowną rozbudowę Powiatowego Zespołu Szkół w Redzie. Na ten cel Powiat Wejherowski pozyskał dofinansowanie w wysokości prawie 24 mln zł. Budowa ma zakończyć się w połowie 2025r¹².

- Zasoby rekreacyjne

⁸ ZARZĄDZENIE NR FN.54.2023 BURMISTRZA MIASTA REDY z dnia 9 sierpnia 2023 r. w sprawie zmiany Budżetu Miasta na 2023 rok.

⁹ Narodowy Spis Powszechny z 2021 roku.

¹⁰ www.polskawliczbach.pl/Reda

¹¹ Tamże.

¹² <https://powiatwejherowski.pl/aktualnosci/637-powiat-rozbuduje-kolejne-dwie-szkoly>

Reda rzadko wymieniana jest w przewodnikach turystycznych po Trójmieście i okolicach. Początkowo była bowiem zdefiniowana jako miasto, w którym powstało osiedle bloków dla przyszłych pracowników Elektrowni Jądrowej Żarnowiec. Jednak czasy się zmieniły i aby miasto nie stało się jedynie tzw. sypialnią Trójmiasta i Wejherowa Reda powinna zapewniać swoim mieszkańcom szereg atrakcji i sposobów spędzania wolnego czasu. W ostatnich latach podjęto wiele działań na rzecz rozwoju kultury fizycznej mieszkańców. W Redzie jest: stadion lekkoatletyczny z certyfikatem PZLA czy unikatowy w skali kraju prywatny kompleks rekreacyjny Aquapark Reda z żywymi rekinami i pierwszą w Polsce obrotową zjeżdżalnią. Na zrewitalizowanych terenach nadrzecznych zlokalizowano Rodzinny Park Miejski oraz szlaki kajakowe na rzece Redzie (spływ kajaków Redą od wsi Zamostne koło Jeziora Orle do ujścia koło Rewy). Walory krajobrazowe Reda leżącej w malowniczej Pradolinie Redy-Łeby, położonej między zalesionymi: Wysoczyzną Pucką i Pojezierzem Kaszubskim w sąsiedztwie rozległej niziny zwanej Moście Błota, stanowią podstawowe źródło rekreacji mieszkańców. Wyznaczone tu szlaki piesze w Puszczy Darżlubskiej i Trójmiejskim Parku Krajobrazowym prowadzące jeziorok kaszubskich, których największą atrakcją jest czystość i mała ilość plażowiczów. W sumie jest tu siedem szlaków pieszych (np. "Szlak Zagórskiej Strugi" – 56 km) oraz rowerowych po okolicznych lasach lub miejscowościach: Mechowo z grotami, nadmorska Rewa, Piaśnica, Żarnowiec, Gniewino z wieżą Kaszubskie Oko. Istotnymi elementami krajobrazu są też wniesienia Wysoczyzny Puckiej, który charakteryzuje się dużą atrakcyjnością rekreacyjną z uwagi na walory krajobrazowe, wynikające ze zróżnicowanego ukształtowania terenu i różnorodnych zbiorowisk leśnych. Na terenie miasta na wysokości 70 m n.p.m. znajduje się punkt widokowy na Zatokę Gdańską przy ulicy Jara. Wysokimi walorami krajobrazowymi wyróżnia się zespół parkowo-pałacowy w Redzie Ciechocino.

- Zasoby historyczne

Historia Redy sięga średniowiecza, kiedy to wieś nosiła nazwę Gręźlewo/ Granslaw i Granslow, zaś od 1500 r. nosiła stale nazwę Reda. Prawa miejskie uzyskała 1 stycznia 1967 roku. Na terenie miasta znajduje się 5 stanowisk archeologicznych (wpisanych do rejestru zabytków) oraz strefy ochrony archeologicznej. Obiekty archeologiczne to grodzisko i osada z okresu wczesnego średniowiecza, obozowisko z epoki kamienia oraz wielokulturowa osada. Wszystkie wymienione obiekty zlokalizowane są w obecnych granicach administracyjnych miasta Reda. Są to Reda Pieleszewo, gdzie już w średniowieczu powstał folwark z młynem, a potem browarem, zaś w XIX wieku dobudowano dwór (zabytkowe pozostałości budynków i założenia parkowe ze starodrzewiem można podziwiać przy ul. Rzeczej) oraz Reda Ciechocin,

gdzie były dwa dwory, ale dworek, spichlerze, kuźnia żelaza (XV w.) i tartak (XVII w.) oraz park w większym stopniu zachowały się jedynie przy ul. Puckiej. Folwark między ul. Parkową i Gajową jest już w znacznie gorszym stanie. Na listę zabytków miejskich wpisany został także pochodzący z 1903 ro. kościół w stylu neogotyckim wraz z plebanią i starodrzewem. Szukając atrakcji w Redzie warto zwrócić jeszcze uwagę na osiedle domków jednorodzinnych z lat 20. i 30. XX w. przy ul. Poniatowskiego.

- **Zasoby kulturalne Redy**

Podczas analizy wyżej wskazanego rejestru REGON podmiotów gospodarki narodowej w Redzie w roku 2023, zwrócono uwagę na działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, które stanowiły zaledwie 29 zarejestrowanych podmiotów (wśród 4 232 podmiotów)¹³. Słabo rozwinięta jest także baza noclegowa czy konferencyjna w Redzie: 2 hotele), 2 obiekty z zapleczem konferencyjnym. Zatem zasoby kulturowe zostawiają przestrzeń do rozbudowy. W Redzie działa tylko jeden dom i ośrodki kultury (według danych GUS z 2022 roku). Imprezy organizowane przez jednostki kulturowe w 2022 roku oraz liczba uczestników: imprezy ogółem: 9 (uczestnicy: 240) konkursy: 3 (uczestnicy: 150) warsztaty: 6 (uczestnicy: 90) . Na koniec 2022 roku w Redzie działało ogółem 14 różnych form klubów, stowarzyszeń, warsztatów, wśród których zadeklarowani członkowie stanowili 145 osób (według danych GUS z 2022 roku).

Reda jest silnym ośrodkiem kultury kaszubskiej, która jest w życiu mieszkańców stale obecna. Dzieci uczą się języka kaszubskiego w szkole, a co roku organizowane są np. konkurs Cassubia Visuales, na którym młodzi artyści przedstawiają adaptację motywów kaszubskich do sztuki współczesnej. Konkurs ma już zasięg międzynarodowy.

Miasto postawiło także na działania dla seniorów i działa tu Klub Senior+ w Redzie (Placówka dofinansowana z Programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 realizowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej¹⁴. Jest to program senioralny adresowany jest do osób, które ukończyły 60 rok życia, zamieszkałych na terenie Redy, dofinansowany z działalności organizacji pozarządowych skierowanej do osób w wieku 60+, polegającej na prowadzeniu różnych form aktywizacji społecznej osób starszych w tym m.in. edukacyjnej, kulturalnej, sportowej, turystycznej, rekreacyjnej¹⁵). Dzięki niemu wspierane są instytucje i

¹³ RODZAJ PRZEWAŻAJĄCEJ DZIAŁALNOŚCI (Źródło: GUS, 31.XII.2023).

¹⁴ Program Senioralny dla Gminy Miasto Reda na lata 2021 -2023, Załącznik do Uchwały Nr XXVIII/303/2021, Rady Miejskiej w Redzie, z dnia 28 stycznia 2021 r.

¹⁵ Tamże.

organizacje pozarządowe w celu upowszechniania edukacji i promowania zdrowia oraz kondycji psychofizycznej seniorów. Działają także Programy Miasto Przyjazne Seniorom i Ogólnopolska Karta Seniora, wdrożono ulgi w opłatach za dostęp do wybranych usług kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych, sfinansowano działania dla seniorów w Fabryce Kultury w Redzie i w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Redzie oraz w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Redzie czy wsparto prowadzenie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Redzie dziennego Klubu Seniora¹⁶. W Redzie działa także Miejska Rada Seniorów, Grupa Teatralna *Reda* oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku. Seniorzy mogli także uczestniczyć w różnych działaniach skierowanych dla seniorów tj.: ogólnopolskie warsztaty dla osób 60+ „Senior na drodze... do bezpieczeństwa” (prowadzone przez Krajową Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w miesiącach wrzesień – listopad 2023 r.), czy potańcówka dla seniorów w Miejskim Parku Rodzinnym.

3. ZASOBY REDY I OCZAMI MIESZKAŃCÓW

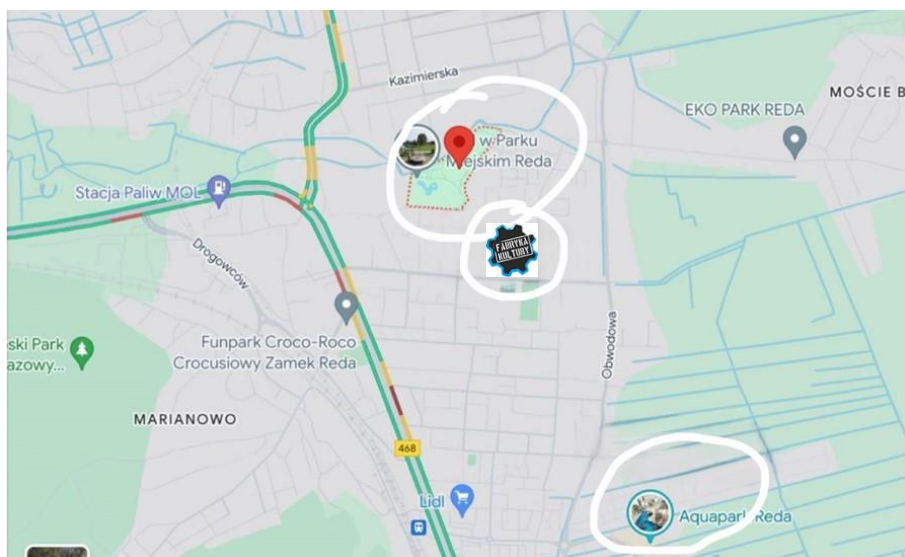
3.1. Mapa centrów aktywności i wydarzeń w Redzie

Mieszkańców Redy pytaliśmy o miejsca, wydarzenia i atrakcje warte poznania, zobaczenia, odwiedzenia w ich miejscu zamieszkania i okolicy. Pytaliśmy, co poleciliby turyście czy nowemu mieszkańcowi. Identyfikowaliśmy czy w Redzie są centra, w których „coś się dzieje”. Nacisk był tu położony na zdobycie informacji o kanonie atrakcji turystycznych czy kulturowych, a także o ocenach wskazywanych przez mieszkańców miejsc, atrakcji, wydarzeń. Dodatkowo sprawdzaliśmy, co rozumieją pod hasłem „atrakcji” czy „rzeczy wartych poznania”.

Na podstawie wskazań badanych można wyróżnić trzy swego rodzaju „centra” (oraz miejsc o mniejszym znaczeniu) w których „coś się dzieje” i które „są warte polecenia”. Słowo „centrum” jest tu przenośnią ponieważ, jak zauważyło kilku badanych: „*W Redzie brakuje tzw. centrum/starego czy głównego miasta*”, „*nie ma tu deptaka czy głównego placu*”.

W Redzie mieszkańcy wskazali takie trzy główne miejsca warte polecenia:

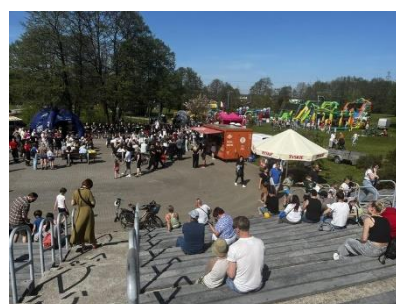
¹⁶ Tamże.

Fot. 23. Mapa obrazująca tzw. „centra” w opiniach mieszkańców Redy.

Każde z tych miejsc miało bardzo podobną ilość wskazań. O kilka wskazań więcej miał Miejski Park Rodzinny w Redzie, następnie Fabryka Kultury i o dwa wskazania mniej Aquapark Reda.

Miejski Park Rodzinny w Redzie wskazywany był jako główna atrakcja Redy (ponad 110 wskazań), w której mieszkańcy lubią najbardziej spędzać czas wolny. Jest on usytuowany przy meandrującej rzece Reda i poza alejkami z ławeczkami ma także niewielką plażę (na której można się kąpać), miejsca rekreacyjne, place zabaw, skatepark, siłownię zewnętrzną, stawy i amfiteatr, w którym odbywają się imprezy, koncerty i festyny (organizowane między innymi przez Fabrykę Kultury). Park był wskazywany jako miejsce atrakcyjne przez badanych z różnych grup wiekowych. Osoby młode wskazywały, że jest to miejsce spotkań ze znajomym, miejsce aktywności sportowej oraz rekreacji nad wodą, rodzice wskazywali na place zabaw, miejsca rodzinne zaś seniorzy na miejsce do spacerów, ale także potańcówek. Każda z grup wiekowych wskazywała także na różne wydarzenia, które są w parku organizowane. Najczęściej były to koncerty zespołów, koncerty kameralne, kino pod gwiazdami, pchli targ, food tracki, Piknik Europejski, potańcówki w amfiteatrze.

Fot. 24 – 27 (FK/FB) - Pchli targ, Piknik Europejski, zajęcia z Taj Chi – Miejski Park Rodzinny w Redzie.

Tylko kilka osób mniej wskazało Fabrykę Kultury jako „atrakcyjne miejsce, w którym dużo się dzieje” (108 wskazań). Wymieniano tu wiele wydarzeń, warsztatów i aktywności. Jeśli do tego dołączyć wydarzenia organizowane w parku, które były wskazywane przez badanych jednak bez powiązania, że organizuje je Fabryka Kultury (23 wskazania), to FK staje się głównym centrum kulturalnym w opiniach mieszkańców Redy. Wskazywane tu wydarzenia to głównie: pchli targ, Dni Redy, kino plenerowe, zajęcia dla dzieci oraz koncerty. Z wydarzeń organizowanych w siedzibie Fabryki Kultury wskazywano na koncerty, występy stand-up, kabarety, warsztaty: taneczne, plastyczne, kulturalne, muzyczne, dla dzieci, Bobo Reda.

Kolejnym równie często wskazywanym „centrum” w Redzie jest Aquapark Reda przy ul. Morskiej 5 na osiedlu Aquasfera (106 wskazań). W kompleksie funkcjonującym od 2016 roku znajdują się dostępne przez cały rok baseny rekreacyjne kryte, kryty basen sportowy, klub fitness, sauny oraz papugarnia, gadoland, restauracje i sklepy.

Na kolejnej pozycji z dużo mniejszą liczbą wskazań znalazły się MOSiR i Miejska Biblioteka Publiczna (po 15 wskazań). 10 badanych mówiło o prywatnych obiektach gastronomicznych typu kawiarnie, pizzerie, oraz tyle samo wskazywało na walory przyrodnicze Redy tj.: las, i przyroda otaczająca Redę. Warto tu dodać, że mówiono o otoczeniu Redy, gdyż w samej Redzie zwracano uwagę na brak drzew i skwerów na ulicach. 6 osób wskazało na zimowe lodowisko miejskie. Po 5 wskazań miały: galeria handlowa w Redzie, hotel ze spa, kortami i squashem oraz trasy rowerowe, przystań kajakowa i punkt widokowy.

Jednak wielu badanych było bardziej krytycznych i zwróciło uwagę, że: *„Mamy piękny park w Redzie i Fabrykę Kultury i niestety to wszystko”*. Trzydziestu badanych uważa, że Reda nie posiada żadnych atrakcji: *„Nic bym nie polecił”*; *„Nic tu nie ma”*; *„Uważam, że to stosunkowo małe miasto i mało interesujące miasto”*, *„Brakuje miejsc do rekreacji”*, *„Brak stałych miejsc codziennego pobytu z przeznaczeniem na spotkania towarzyskie”*, *„Turysta do AquaParku przyjeżdża, a potem ucieka. Nowy mieszkaniec jak chce coś przeżyć to musi wyjechać”*,

„Największą atrakcją jest bliskość Trójmiasta”. Te wypowiedzi wskazują, że w Redzie wielu mieszkańcom brakuje przestrzeni do działań społeczno-kulturowych.

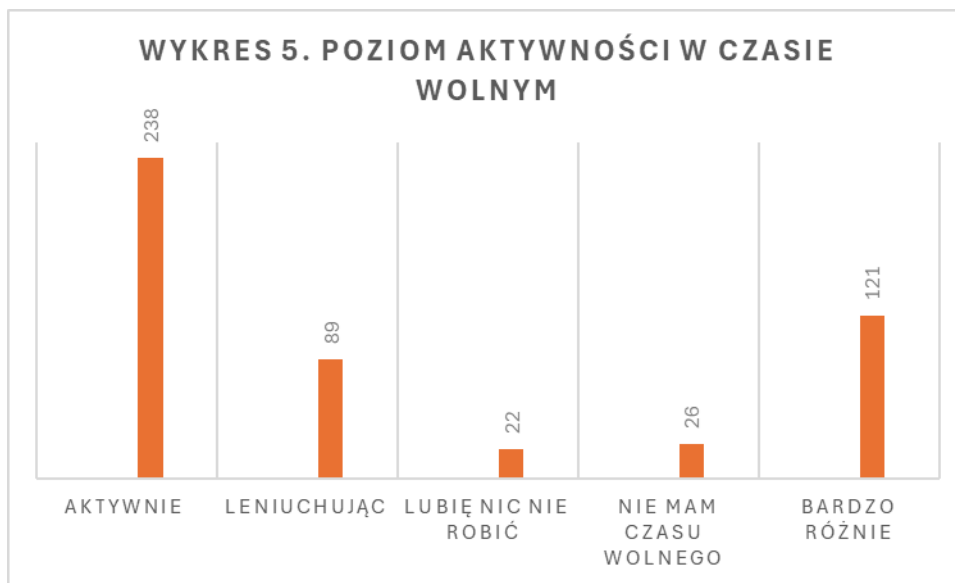
3.2. Inicjatywy organizowane przez mieszkańców Redy dla społeczności lokalnej

Zasoby Redy to także zasoby samych mieszkańców, ich aktywność i działalność. Chcąc odkryć lokalne talenty i wzmacniać potencjał społeczny, co ma owocować stworzeniem wspólnych inicjatyw na rzecz społeczności lokalnych i przestrzeni publicznej, zapytaliśmy w badaniach o lokalnych działaczy i liderów. Tu uwagę zwraca, że mieszkańcy bardzo słabo rozpoznają lokalnych działaczy czy liderów społeczno – kulturowych. Większość nie zna żadnego z nich. Wśród konkretnych wskazań na osoby fizyczne były to prowadzący zajęcia z tańca w DeepSide Studio - szkole tańca i kultury hip-hopowej, panią Weronikę Korthals z NORDA KIDS czyli chóru dziecięcego oraz pan Piotr prowadzący zajęcia szachowe. Wskazano także na prowadzących ćwiczenia w plenerze w Betlejem oraz jogę w Parku w Redzie. Pojedyncze osoby wskazywały na panie: Danutę Bieńkowską – prezes zarządu Zespołu Redzanie, Reginę Kobus ze Studia haftu komputerowego oraz pana Leszka Hebel – działacza w Radzie Miejskiej. Trzy osoby wskazały także na osoby organizujące spacerzy nordic walking. Za lidera najczęściej wskazywane były instytucje, głównie Fabryka Kultury (26 wskazań), MOSiR, chór kameralny w Redzie oraz Biblioteka Miejsca (po 5) i Zespół Redzanie (1 wskazanie). Większość badanych zaznaczała, że nie zna takich osób, nie wie lub nie odpowiadała na to pytanie. Ukazuje to słabą znajomość lokalnych liderów, ale też bierne zaangażowanie w kulturę.

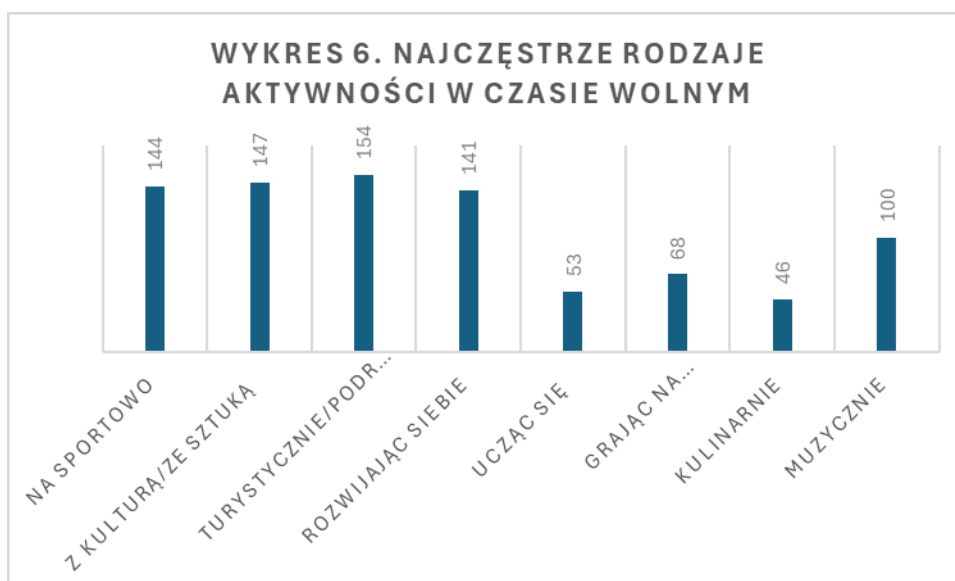
4. MIESZKAŃCY I ICH STYLE ŻYCIA

4.1. Aktywność i czas wolny mieszkańców

Mieszkańców Redy o spędzanie czasu wolnego pytano zarówno w badaniach jakościowych jak i ilościowych. Wyniki wskazują na dużą aktywność badanych (238 osób) - wykres 5 – (wyniki kwestionariusza ankiety).

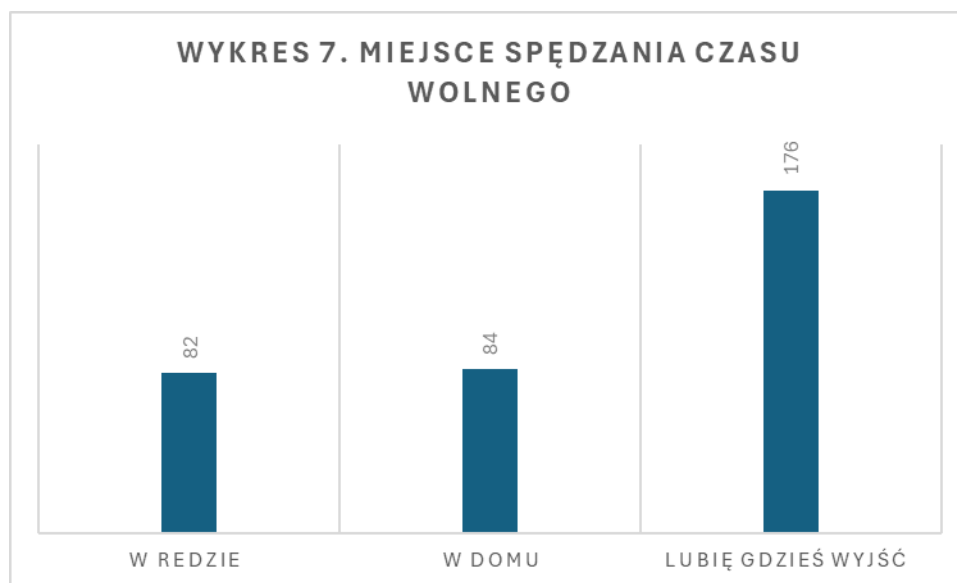

Najczęściej wskazywane w kwestionariuszach rodzaje aktywności w czasie wolnym to: turystyka i podróże, kultura i sztuka, aktywność sportowa, rozwijanie siebie oraz muzyka. Nieco rzadziej wskazywano na grę na komputerze, naukę oraz zajęcia kulinarne (wykres 6).

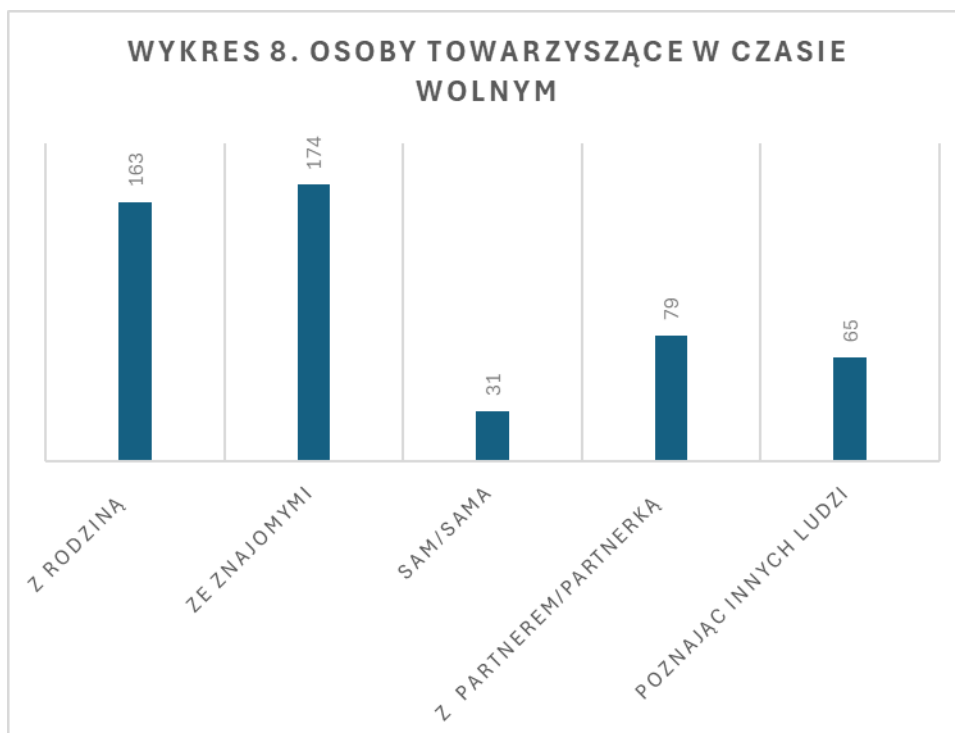

Nieco inaczej rozkładały się odpowiedzi podczas spotkań animacyjno – badawczych. Tu również na pierwszym miejscu wskazywano na aktywność wymieniając: spacer, jazdę na rowerze, siłownię, basen, lodowisko, trenowanie piłki nożnej czy koszykówki, pilates lub nord walking. Na drugim miejscu wskazywano jednak, że czas wolny mieszkańcy spędzają w domu (80 osób): grając na komputerze (głównie osoby młode), z rodziną czy znajomymi, słuchając muzyki, oglądając seriale, ucząc się lub pracując w przydomowym ogrodzie. 33 wskazania były na spędzanie czasu wolnego w Fabryce Kultury podczas wydarzeń i imprez plenerowych, a także zajęć, teatru, koncertów czy warsztatów. Ze znajomymi w parku spędzają czas wolny głównie osoby młode. Pozostała aktywność to: zakupy, jazda samochodem, spędzanie czasu na placu zabaw, chodzenie na imprezy czy do biblioteki (po 3-5 wskazań). Czas wolny poza Redą (40 osób) spędzają głównie ludzie młodzi wskazując, że spotykają się ze znajomymi poza Redą jeżdżąc głównie do Trójmiasta. Osoby starsze odwiedzają poza Redą głównie lokale gastronomiczne i kino, których brakuje w Redzie.

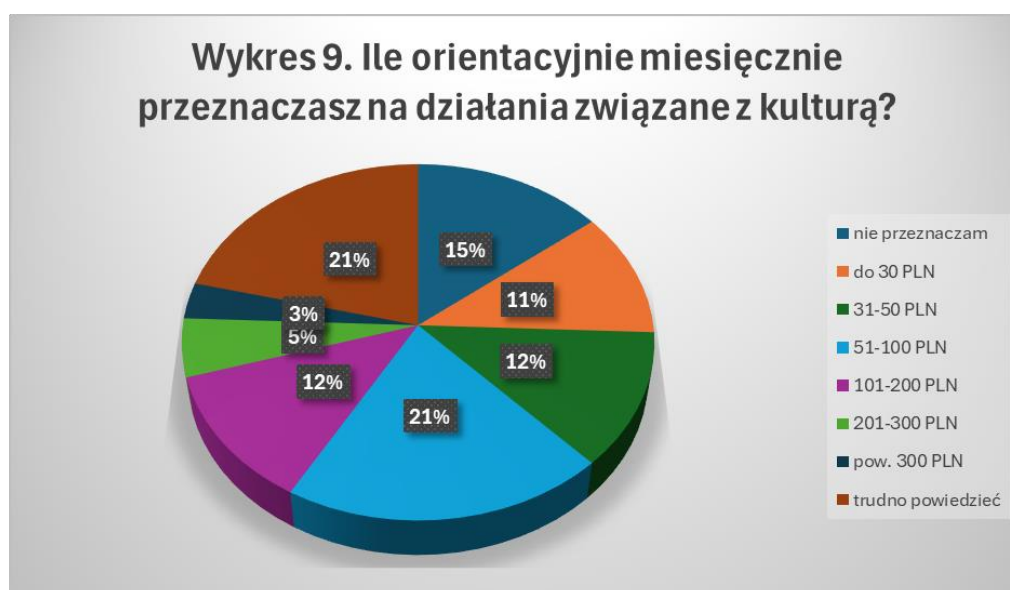
Zdecydowana większość badanych w kwestionariuszach zaznaczyła, że lubi w czasie wolnym „gdzieś wyjść” (176 badanych) – wykres 7.

Zapytaliśmy również o to, z kim mieszkańcy Redy spędzają czas wolny (wykres 8). Najwięcej wskazań było na znajomych i nieco mniej na rodzinę. Na dalszych pozycjach z partnerem/partnerką i nieco mniej lubi poznawać innych ludzi. Tylko 31 badanych spędza czas sama.

4.2. Wydatki na kulturę

Ponieważ wiele wydarzeń kulturalnych ma charakter odpłatny, zapytaliśmy badanych o ich orientacyjne miesięczne wydatki związane z kulturą (wykres 9). Po 21% badanych zaznaczyło, że trudno im powiedzieć jaki jest to budżet powiedzieć lub, że są to wydatki rzędu 51-100 PLN miesięcznie. 15% nie przeznaczają na ten cel pieniędzy (tu warto powiedzieć, że najczęściej były to osoby nieletnie, których zajęcia często opłacają rodzice). Po 12% badanych przeznaczają 31-50 PLN i tyle samo 101-200 PLN. 11% - do 30 PLN. 5% - 201-300 PLN oraz 3% 300 PLN.

W badaniach jakościowych kilku badanych wskazywało, że ceny warsztatów czy wydarzeń kulturowych stanowią dla nich barierę i że oczekują, że więcej z nich będzie miało charakter bezpłatny. Choć większość badanych przeznaczą pieniądze na wydatki związane z kulturą, warto planując kolejne działania wziąć pod uwagę także tę grupę ze skromniejszym budżetem.

5. POTRZEBY ZMIAN I ULEPSZEŃ

Próbując rozpoznać potrzeby mieszkańców miasta Redy odnośnie uczestnictwa w kulturze i spędzania czasu wolnego zapytano o to, czego im w Redzie najbardziej brakuje. Czy są jakieś działania, które chcieliby zaproponować czy poprowadzić dla mieszkańców Redy? Na podstawie odpowiedzi zanalizowano kilka potrzeb badanych. Najczęściej wskazywano potrzebę rozwoju i integracji oraz potrzebę modernizacji przestrzeni publicznej w Redzie. Dodatkowo przedstawiono proponowane przez mieszkańców inicjatywy, których brakuje, ponieważ jedynie 28 badanych podczas badań jakościowych wskazało, że: „*Niczego w Redzie nie brakuje*” lub „*jest tu wszystko*”.

5.1. Potrzeba integracji

Podczas spotkań animacyjno – badawczych mieszkańcy najczęściej wskazywali, że w Redzie brakuje miejsc spotkań i integracji dla dorosłych, dla młodzieży, dla seniorów - miejsc do spędzania czasu wolnego, „*miejsc do posiedzenia wieczorem ze znajomymi*”. Mówiono także o miejscach do wypoczynku, czy spędzenia czasu podczas imprez plenerowych. Wskazywano tu na brak kawiarni, klubokawiarni, pubów z muzyką na żywo, z karaoke, z możliwością tańczenia czy „*klimatycznych kawiarni kulturalnych*”. W Redzie wielu mieszkańcom brakuje wspomnianego już powyżej „centrum” rozumianego jako centralny plac, stare miasto, historyczny rynek, deptak, zabytki, dlatego szukają alternatywy dla spędzania czasu wolnego ze znajomymi. Integracji ma także służyć stworzenie wspólnej przestrzeni do działań określanej jako np. otwartej świetlicy, by móc spędzać czas wolny i poznawać innych ludzi (głównie problem ten poruszali seniorzy – 15 osób), ale też sal, w których można urządzić urodziny (młodzi mieszkańcy Redy) - takiego miejsca brakuje wielu mieszkańcom. Wskazywano także na brak miejsc dla rodziców z dziećmi typu sale zabaw, kawiarnie dla mam z dziećmi, place zabaw. Zwracano uwagę na małą ilość działań nastawionych na integrację międzypokoleniową tj. zajęcia dla rodziców, zajęcia z dziećmi, wydarzenia dla rodzin, festyny rodzinne. Zwracano też uwagę by było organizowanych więcej wydarzeń kulturalnych dla różnych grup wiekowych

od młodzieży przez dorosłych po seniorów. Wśród młodych osób pojawiały się miejsca związane z możliwością spędzania czasu ze zwierzętami tj. kocia kawiarnia, park dla zwierząt, wystawy zwierząt, zajęcia ze zwierzętami (7).

Potrzeba integracji widoczna jest także w wynikach badań ilościowych, gdzie zapytano mieszkańców w jakich wydarzeniach, imprezach czy warsztatach chcieliby uczestniczyć (wykres 10).

Najwięcej wskazań miały właśnie imprezy integracyjne typu: kino plenerowe (169), jarmark/pchli targ (161), koncerty zespołów(155), spektakle teatralne (138), stand up/kabarety (116), food tracki (109), warsztaty rodzinne (102), imprezy tematyczne (90). Dopiero na kolejnych miejscach pojawiły się indywidualne warsztaty rozwojowe typu: warsztaty taneczne (96), joga (90), warsztaty samorozwojowe (89), warsztaty muzyczne (84), warsztaty plastyczne (83), spotkania podróźnicze (83), wernisaże czy wystawy (82), niedzielne koncerty kameralne (67) , warsztaty relaksacyjne (68), malarstwo (57), warsztaty fotograficzne (49), Dni Ulicy (43), tai chi (38), planszówki (34). Tu warto przyjrzeć się kategorii inne (35), wśród której najczęściej wskazywano na: turnieje gier komputerowych i mobilnych/e-sport (8), wyścigi samochodowe (3 osoby), i po jednym wskazaniu: turnieje szachowe, pilates, WOŚP czy Dni rolne.

5.2. Potrzeba rozwoju

Podczas spotkań animacyjno – badawczych na brak możliwości własnego rozwoju wskazywało wielu badanych. Mówili o potrzebie większej ilości zajęć plastycznych, tanecznych, dla mam

z małymi dziećmi, z kultury kaszubskiej, ale także samorozwojowych, o potrzebie organizacji spotkań rodziców z dziećmi z niepełnosprawnościami czy zajęć dla seniorów. Mówiono także o ograniczone możliwości aktywności sportowej wskazując na potrzebę zwiększenia ilości sportowych zajęć dla dzieci, zawodów dla dzieci, ale też zawodów osiedlowych czy rekreacji na rzece. W kwestionariuszu zapytano o zajęcia w jakich mieszkańcy Redy chcieliby uczestniczyć w ramach własnego rozwoju (wykres 11).

Najwięcej wskazań miały warsztaty taneczne (144), spotkania z ciekawymi ludźmi (130), po 115 wskazań - warsztaty rękodzieła i muzyczne, 91 osób zaznaczyło warsztaty turystyczne, plastyczne, nieco mniej: kulinarne (87), filmowe (84), teatralne (72), fotograficzne (70), florystyczne (65), design (64), edukacyjne (61). Poniżej 50 wskazań miały warsztaty: multimedialne (47), rzemieślnicze (43) czy szachowe (23). Najmniej osób chciały uczestniczyć w zajęciach cyrkowych (21) czy dziennikarskich (15). W kategorii inne wskazywano na: zajęcia z e-sportu (8), samochodowe (3) oraz warsztaty z kreatywnego pisanie (1), sportowe (1).

5.3. Potrzeby modernizacji przestrzeni publicznej

Mieszkańcy Redy zauważają wiele braków dotyczących infrastruktury miejskiej. Wskazywało na potrzebę modernizacji parku jako miejsca spotkań „*pod chmurką*” oraz „*na organizowanie w nim więcej imprez na świeżym powietrzu*”. Mówiono tu o wstawianiu większej ilości ławek, hamaków, leżaków w sezonie letnim oraz o wstawieniu infrastruktury umożliwiającej organizację na terenie parku gier terenowych oraz różnych innych form aktywności w tym

poprawa placów zabaw czy stworzenie przestrzeni na park z przeszkodami oraz park dla psów. Mieszkańcy wskazują także na brak obiektów kulturowych typu kino, teatr czy sala koncertowa/widowiskowa. Trzecią grupę potrzeb związaną z modernizacją przestrzeni publicznej stanowią działania na rzecz niwelowania problemów komunikacyjnych tj. usprawnienie komunikacji, poprawa jakości przystanków, budowa wind czy schodów umożliwiających podjazd dla wózków, poprawa jakości chodników, dróg czy oświetlenia na ulicach. Następnie wskazywano na: brak ścieżek rowerowych, brak żłobków, przedszkoli oraz targu lokalnego/rynczku. Tu także pojawiały się wspomniane już propozycje budowy centrum Redy w formie deptaku czy placu.

5.4. Proponowane inicjatywy

Pomimo tego, że mieszkańcy zauważają wiele braków w Redzie, niewielu z nich zaproponowało konkretne zmiany czy działania mogące poprawić tą sytuację. Wymieniono propozycje prowadzenia warsztatów typu: joga, zajęcia sportowe dla dzieci, zajęcia dla małych dzieci, karaoke, warsztaty muzyczne (chór, wspólne śpiewanie) - po 5 wskazań, potańcówki dla seniorów, jogę, wycieczki piesze czy turystyczne po okolicy, warsztaty psychologiczne oraz warsztaty modelarskie – po 3 wskazania. Inicjatywy zaproponowane przez pojedyncze osoby to: warsztaty dla dorosłych z szydełkowania, warsztaty taneczne, niedzielne potańcówki, sprzedaż garażowa, zajęcia z rozwoju osobistego dla kobiet po 40 roku życia, grill osiedlowy, warsztaty z kosmetyków naturalnych, wernisaże czy wystawa drobiu.

Na pytanie o miejsca w Redzie, w których można zorganizować proponowane przez badanych inicjatywy najczęściej wskazywano: Fabrykę Kultury, MOSiR, Miejski Park Rodzinny w Redzie. Pojedyncze wskazania były na: bibliotekę miejską oraz boisko szkolne (po jego modernizacji).

6. OCENA I ROZPOZNAWALNOŚĆ FABRYKI KULTURY W OCZACH MIESZKAŃCÓW REDY

W przedstawionych powyżej ocenach badanych Fabryka Kultury jawi się jako lokalny lider i miejsce najczęściej wskazywane jako „*centrum, w którym coś się dzieje*”. Chcąc prowadzić nowatorskie działania animacyjne ukierunkowane na bezpośrednią i bliską współpracę z przedstawicielami społeczności lokalnej zapytaliśmy badanych o opinię o działalności Fabryki

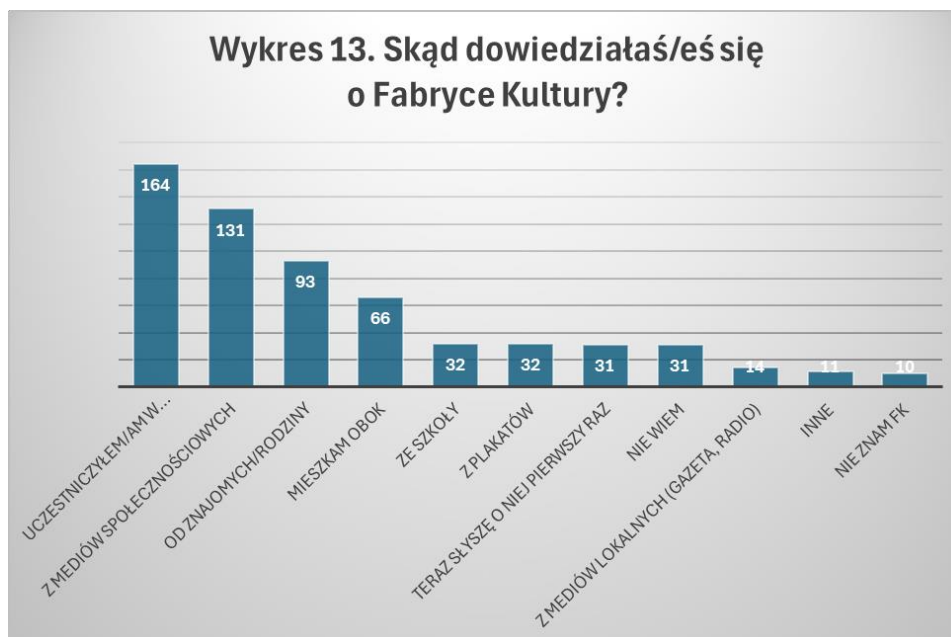
Kultury, by móc projektować kolejne działania w oparciu o ewaluację na podstawie uzyskanych odpowiedzi.

6.1. Częstość korzystania z oferty Fabryki Kultur

Pierwsze pytanie dotyczyło częstości odwiedzania Fabryki Kultury w ciągu roku (wykres 12). Największa grupa badanych (47%) odwiedza FK więcej niż 10 razy w ciągu roku. Na drugim miejscu 20% nie odwiedza jej wcale. Były to głównie osoby młode, które w kolejnych pytaniach zaznaczały, że „dziś słyszą o Fabryce Kultury pierwszy raz” lub są zainteresowane ofertą sportową w większym stopniu niż kulturalną. Po 11% badanych odwiedza FK 4-6 lub 2-3 razy w roku. 6% - 7-10 razy w roku oraz 5% tylko jeden raz.

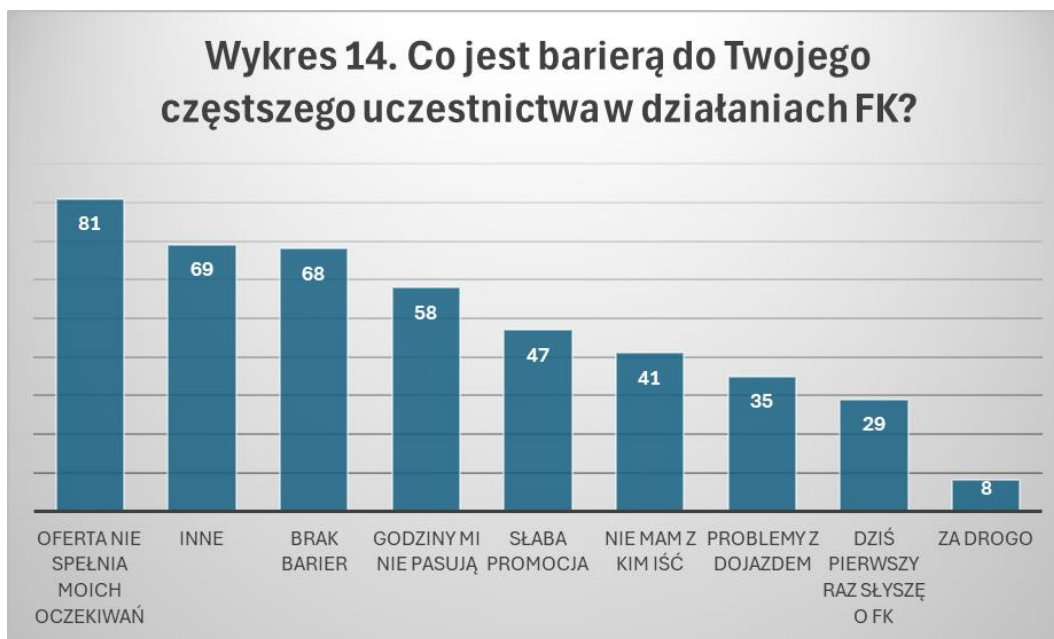
6.2. Ocena promocji prowadzonej przez Fabrykę Kultury

Ważną informacją jest także ocena promocji FK i rozpoznanie źródeł skąd o jej działaniach czerpią informacje mieszkańcy Redy. Tu najwięcej badanych (164) wie o działaniach FK ponieważ uczestniczyła w działaniach prowadzonych przez nią. Nieco mniej (131) z mediów społecznościowych (strona FB). 93 osoby dowiedziały się od znajomych czy rodziny. 68 osób mieszka obok FK. Po 31-32 wskazania były na odpowiedzi: „ze szkoły”, „z plakatów”, „nie wiem”, ale też tyle samo mówiło, że „teraz słyszy o FK pierwszy raz”. Najmniej osób dowiaduje się o działaniach FK z mediów lokalnych (14). W pytaniu 10 osób zaznaczyło, że nie zna FK.

6.3. Bariery uczestnictw w Fabryce Kultury

Istotnym przy ewaluacji działań Fabryki Kultury było uchwycenie i analiza barier uczestnictw w organizowanych przez nią działaniach. W tym celu zadano pytania o bariery zarówno w kwestionariuszu, jak i podczas spotkań animacyjno-badawczych.

Najwięcej zastrzeżeń dotyczyło samej oferty Fabryki Kultury i 81 respondentów zaznaczyło, że: *oferta nie spełnia moich oczekiwań*. Na drugim miejscu znalazła się kategoria *inne*, którą wskazało 69 osób. W kategorii tej 27 respondentów zwróciło uwagę, że problemem jest dostępność wydarzeń z powodu małej ilości miejsc oraz słaba promocja wydarzeń. W kwestionariuszach badania zwracali uwagę na: „*Częsty brak miejsc na wydarzenia cykliczne*”, „*Często brakuje biletów, miejsca na ciekawe wydarzenia oraz na zajęcia dla dzieci błyskawicznie się rozchodzą*”, „*Moim zdaniem zapisany powinny być zapowiadane i z wyprzedzeniem na dany miesiąc przedstawione wydarzenia*”, „*Uważam, że wydarzenie na Fb nie jest rozwiązaniem, ponieważ dodawane są w różnych godzinach i FB pokazują je w różnych godzinach w powiadomieniach*”. Wśród pozostałych odpowiedzi w kategorii „*inne*” 13 badanych powiedziało, że barierą jest brak czasu, 10 osób że to brak opieki nad małymi dziećmi czy zobowiązania rodzinne. Zaś 3 osoby wskazały: *Nie chcę mi się, Nie jest ciekawa, Brak parkingu*. 68 respondentów wskazało na brak jakichkolwiek barier uczestnictwie w działaniach FK. 58 osób zwróciło uwagę na niepasujące godziny, 47 na słabą promocję, 41 osób nie mam z kim iść do FK, 35 osób deklarowało problemy z dojazdem i 8 osób, że jest za drogo. 29 respondentów zaznaczyło, że dziś pierwszy raz słyszy o FK.

Wśród osób wypowiadających się poprzez przyklejanie karteczek z odpowiedziami na pytanie o słabą stronę Fabryki Kultury wskazywano najczęściej, że jest nią infrastruktura: brak parkingu, mała przestrzeń Fabryki. Na kolejnej pozycji znalazła się słaba promocja, mała dostępność i mało miejsc oraz niedostosowana oferta. Tu zwrócono także uwagę na wyposażenie samej FK – tj. słabą jakość podłogi, oświetlenia czy nieodpowiedni kolor ścian,

słabe wyposażenie na warsztatach tj. pędzle, sztalugi oraz słaby komputer czy jego oprogramowanie, co zwłaszcza podczas zajęć fotograficznych było istotne.

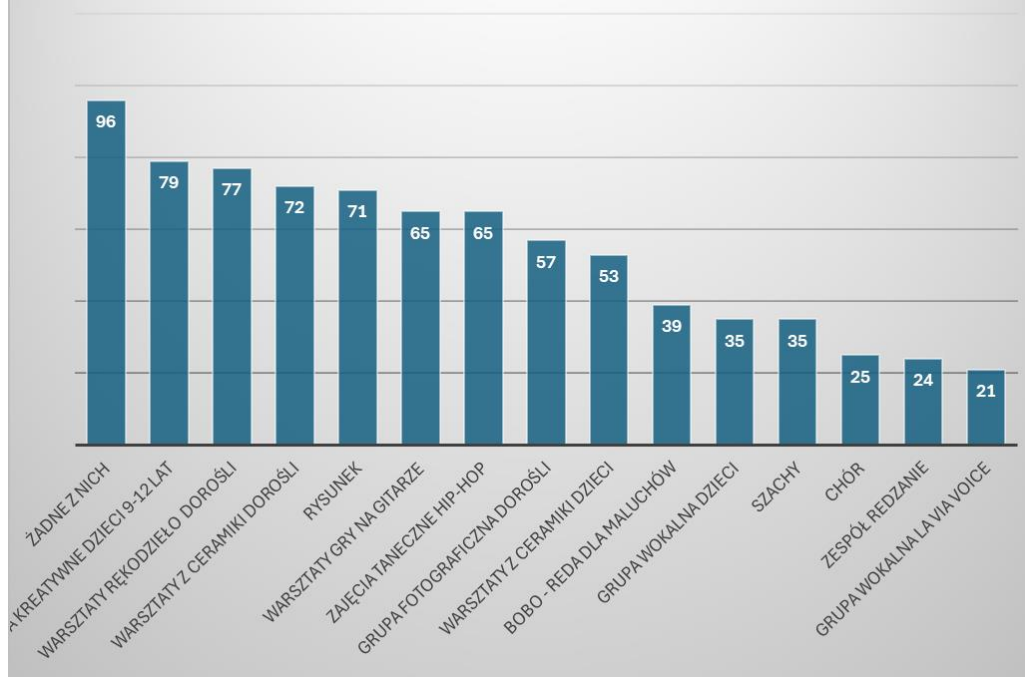

Fot. 28 – 30 (FK) – Przykładowe odpowiedzi na pytania zawieszono na ścianach pomieszczeń FK wypowiedziami. Co jest słabą stroną Fabryki Kultury?

6.4. Ocena oferty Fabryki Kultury

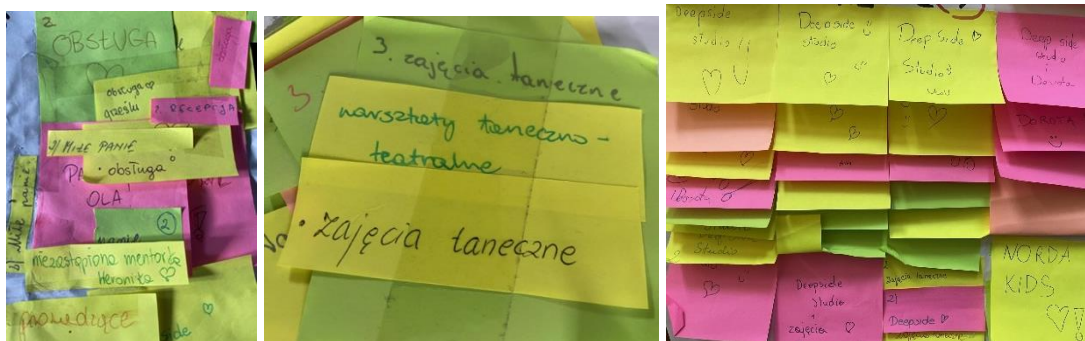
Przygotowanie nowej oferty wymaga poznania opinii na temat aktualnej, prowadzonej w tej chwili przez FK, dlatego zapytaliśmy w których z warsztatów/zajęć czy wydarzeń mieszkańcy Redy chcieliby uczestniczyć oraz prosiłiśmy o wskazanie mocnych stron Fabryki Kultury.

Wykres 15. W których z warsztatów z oferty FK chciał(a) być uczestniczyć?

Na pytanie o warsztaty oferowane aktualnie przez FK, 96 osób wskazało, że nie chciałyby uczestniczyć w żadnych z nich. To ukazuje, że ofertę należy zmodyfikować. Zainteresowaniem cieszą się: zajęcia kreatywne dzieci 9-12 lat (79), warsztaty rękodzieła dla dorosłych (77), warsztaty z ceramiki dorośli (72), rysunek (71), warsztaty gry na gitarze oraz zajęcia taneczne hip-hop (po 65 wskazań), grupa fotograficzna dorośli (57), warsztaty z ceramiki dzieci (53). Mniej wskazań miały: Bobo - Reda dla maluchów (39), grupa wokalna dzieci i szachy (po 35), chór (25), Zespół Redzanie (24), Grupa wokalna La Via Voice (21).

Na prośbę o indykację przez badanych mocnych strony Fabryki Kultury wskazano przede wszystkim osoby prowadzące zajęcia oraz obsługę (osoby prowadzące zajęcia czy recepcja oceniane bardzo pozytywnie fot. 31). Osoby prowadzące są opisywane jako „wspaniałe” czy „niezastąpione mentorki” zaś o obsługa i recepcja były opisywane jako: *bardzo mile panie, bardzo otwarte i wyrozumiałe*. Pozytywnie oceniane są wydarzenia kulturowe typu koncerty, spektakle stand up, kino letnie, spotkania tematyczne. Wśród warsztatów najczęściej chwalone były taneczne, plastyczne, wokalne oraz Bobo-Reda (fot. 32).

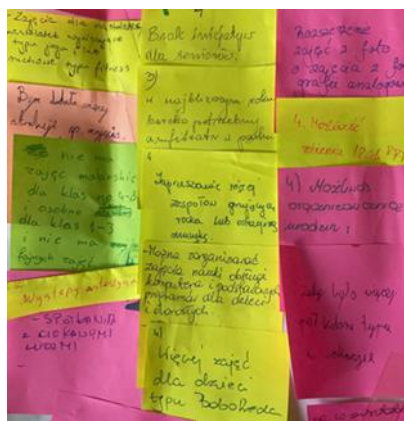

Fot. 31 i 32 (FK) – Przykładowe odpowiedzi na pytania zawieszono na ścianach pomieszczeń FK wypowiedziami. Co jest najlepsze w Fabryce Kultury?

6.5. Oczekiwania wobec oferty FK

Chcąc stworzyć nowe, wspólne inicjatywy na rzecz społeczności lokalnych i przestrzeni publicznej zapytaliśmy w badaniach o oczekiwania mieszkańców wobec przyszłych działań w Fabryce Kultury. Zapytaliśmy: *Co można zrobić byś odwiedzali Fabrykę Kultury? Co zmieniliby w FK? Oraz Co chciał(a) byś przeżyć w najbliższym czasie w Fabryce Kultury?*

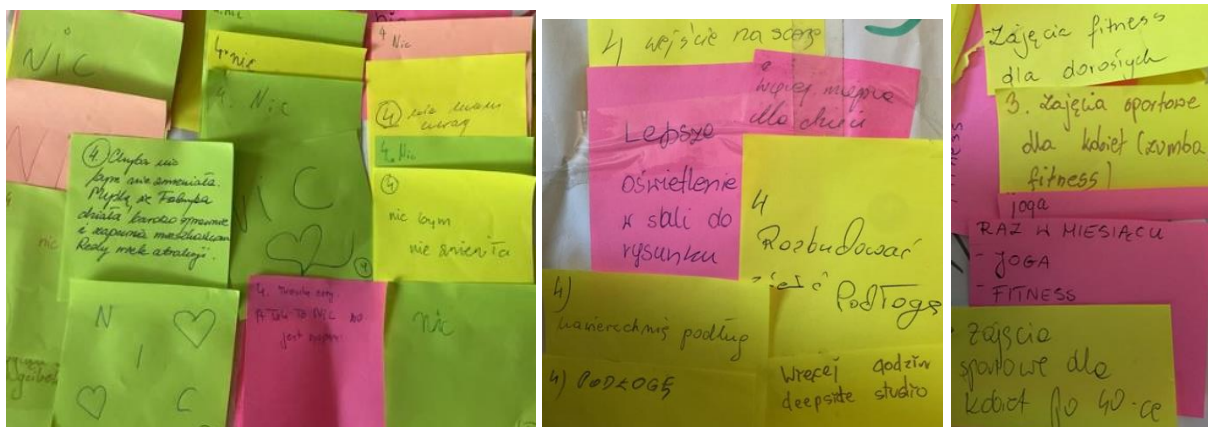
Na pytanie: *Co można zrobić byś odwiedzał(a) Fabrykę Kultury częściej?* najczęściej propozycji dotyczyło wykorzystania przestrzeni Fabryki Kultury czy parku w celu organizacji spotkań, i wydarzeń: z karaoke, integracyjnych dla seniorów (typu potańcówki), urodzin, osiemnastek, organizacja imprez typu kabarety, spektakle teatralne, ale głównie koncerty zwłaszcza rockowe, ale także kameralne czy związane z promowaniem kultury kaszubskiej. Mówiono także o lokalnych spotkaniach, koncertach gitarowych organizowanych przez grupy warsztatowe FK. Kiloro badanych zwróciło uwagę na aspekt finansowy - więcej zajęć bezpłatnych (spektakle dla dzieci, koncerty).

Fot. 33 (FK) – Przykładowe odpowiedzi na pytania zawieszono na ścianach pomieszczeń FK wypowiedziami. Co można zrobić byś odwiedzał(a) Fabrykę Kultury częściej?

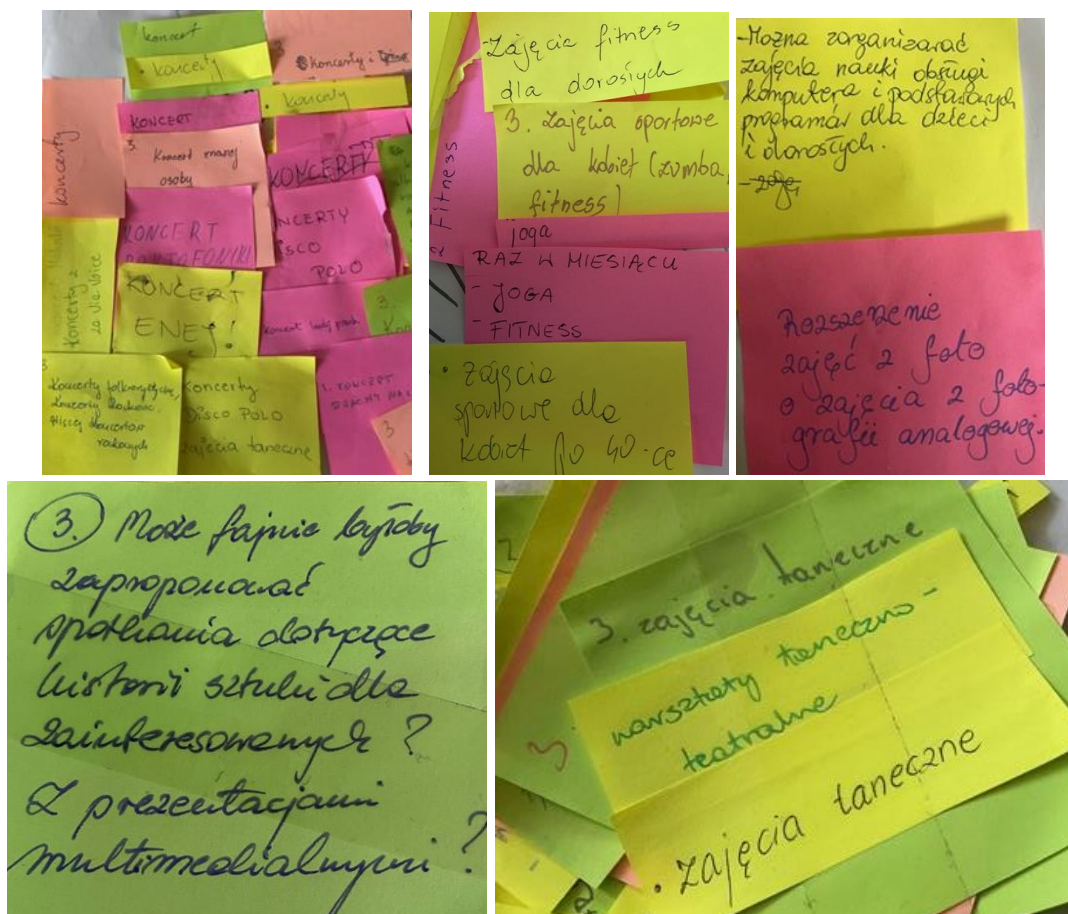
Na pytanie, co odwiedzający Fabrykę Kultury zmieniliby w niej, najczęściej osób odpowiedziało, że *nic*. Pozostałe „karteczki” dotyczyły wnętrza budynku: wskazane powyżej

kolory ścian czy lepsze podłogi, więcej przestrzeni na zajęcia oraz poszerzenie oferty o nowe zajęcia dla dzieci, młodzieży, dorosłych i rodzinne.

Fot. 34-36 (FK) – Przykładowe odpowiedzi na pytania zawieszane na ścianach pomieszczeń FK wypowiedziami. Co byś zmienił(a) w Fabryce Kultury?

Zapytano także, co osoby odwiedzające Fabrykę Kultury chciałyby przeżyć z FK w najbliższym czasie? Najwięcej wskazań było na organizację koncertów. Kolejna grupa wskazywała na zajęcia aktywne typu taniec, joga (w FK jak i w parku miejskim) lub fitness. Podobna ilość mówiła o zajęciach z rysunku i malarstwa. Z nowych zajęć, których nie ma z ofercie Fabryki Kultury, wskazywano na zajęcia z użyciem multimediiów, komputerowe (w tym e-sport), ale też historii sztuki czy samochodowe. Kolejno mówiono o organizacji wycieczek turystycznych, kina plenerowego, wydarzeń typu stand up, teatr czy spotkania śpiewu i muzyki. Pojedyncze osoby wskazywały na organizację zajęć dla małych dzieci (z rodzicami). Poza zajęciami kilka osób wskazało na rozbudowę Fabryki Kultury, by było więcej większych sal na zajęcia, które mogłyby przyjąć więcej osób i być zorganizowane w różnych godzinach. Pokazuje to, że istnieje wiele obszarów, które czekają na zorganizowanie.

Fot. 37 - 41 (FK) – Przykładowe odpowiedzi na pytania zawieszono na ścianach pomieszczeń FK wypowiedziami. Co byś chciał(a) przeżyć z Fabryką Kultury w najbliższym roku?

7. PODSUMOWANIE I REKOMENDACJE

Diagnoza ukazała duży potencjał społeczny mieszkańców Redy w sferze aktywności zbiorowych i indywidualnych. Z badania wyłania się jednak obraz niedoboru oferty dla różnych grup mieszkańców biorąc pod uwagę płeć, wiek, pełnienie ról społecznych jak i samą ofertę kulturową.

Zaczynając od płci, bezsprzecznie aktywność lokalna jest realizowana głównie przez kobiety. Mężczyźni działają rzadziej i dlatego warto też podjąć działania odpowiadające ich potrzebom stwarzając przestrzeń i ofertę dla nich.

Pod względem wieku, konieczne jest ciągle stwarzanie warunków do aktywności dla młodzieży (głównie w wieku 16-20 lat). O tym, że mało się dzieje dla tej grupy wiekowej, mówili mieszkańcy w każdym wieku. Chodzi tu zarówno o brak miejsca dla młodych ludzi, jak i ofertę, która byłaby dla nich atrakcyjna. Niezbędnym wydaje się pogłębienie diagnozy wśród młodych

mieszkańców Redy, z uwzględnieniem elementów partycypacyjnych na każdym jej etapie. Warto stwarzać warunki do bardziej czynnego zaangażowania tej grupy wiekowej w miejscu ich zamieszkania, gdyż jest to grupa najczęściej deklarująca spędzanie czasu wolnego ze znajomymi poza Redą. Znaczącą grupą wiekową, która wymaga wsparcia, są seniorzy. W Redzie istnieje jednak sporo różnych inicjatyw i programów ich angażujących. Jednak w badaniach wybrzmiała potrzeba stworzenia miejsca do spotkań, integracji dla seniorów.

Pod kątem pełnienia roli społecznych, warto zwrócić uwagę na młodych rodziców, zwłaszcza młode matki, ponieważ Reda jest miastem młodym, z dodatnim przyrostem naturalnym i liczbą wolnych miejsc z żłobkach i przedszkolach wynoszącą zero. W badaniach wybrzmiało niezaspokojenie potrzeb tej właśnie grupy. Trudności w uczestnictwie w działaniach społeczno-kulturowych z powodu braku opieki nad małymi dziećmi wskazują, że jest potrzeba tworzenia wydarzeń dla rodzin, dla rodziców z małymi dziećmi, a także zajęć podczas ferii, wakacji, gdzie jest problem z opieką instytucjonalną nad małymi dziećmi.

Analizując ofertę tematyczną Fabryki Kultury, za pozytywne należy uważać to, że zdecydowana większość respondentów posiada wolny czas, który spędza aktywnie będąc otwartymi na wiele różnych form działania. Podczas tego czasu wolnego, większość z nich korzysta z usług Fabryki Kultury częściej niż 10 razy w ciągu roku. Niestety oferta FK nie spełnia oczekiwań jednej czwartej badanych pod kątem oferowanych treści. Próbując ją dopasować do oczekiwań społecznych, warto wziąć pod uwagę, że badani w dużej mierze myślą o uczestnictwie w kulturze oraz o ich roli w tego rodzaju aktywnościach w sposób tradycyjny rozumianym jako bierne uczestnictwo w koncertach, stnad-upach, kinie plenerowym czy innych wydarzeniach organizowanych przez centra kultury oraz jako o edukacji kulturowej, artystycznej i sportowej. Takie rozumienie kultury powoduje niedopasowanie działań FK do potrzeb odbiorców, z drugiej strony stanowi ogromny potencjał do rozwoju usług w sferze kultury. Od Fabryki Kultury bowiem oczekują o wiele więcej, wskazując ją jako jedno z głównych centrów w mieście, doceniając potencjał tkwiący w osobach w niej pracujących, zaangażowanych budujących dobrą atmosferę w placówce. Pozytywnym jest, że wśród respondentów widoczne jest nie tylko postrzeganie kultury jako rozrywki, ale wiele osób zwracało także uwagę na potrzebę wkładu placówek kulturalno – społecznych w integrację społeczności. Oczekują, że FK będzie miejscem czy organizatorem wybranych aktywności nie tylko kulturowych, ale i aktywności typu joga, fitness, e-sport, wycieczki turystyczne, czy miejscem dokształcania, związanego z samorozwojem. Część mieszkańców widzi w Fabryce Kultury miejsce spotkań, rozmów, integracji w swoich grupach

wiekowych czy międzypokoleniowej. Zatem zasoby FK pod względem infrastrukturalnym, gdzie z jednej strony postrzegane są jako zbyt małe i podkreśla się brak miejsca na działania, zaś z drugiej wskazywana jest potrzeba przeniesienia działań FK poza jej siedzibę do przestrzeni parku czy boisk szkolnych, bliżej mieszkańców w dzielnicach, także tych odleglejszych, które były rzadziej prezentowane w badaniach tj. Os. Przy Młynie/Os. Semeko, Rekowo Dolne, Betlejem, a zwłaszcza Marianowo, Moście Błota i Pieleszewo, z których to dzielnic w działaniach FK uczestniczy najmniej badanych.

Jednak ofertę uważają za nie tylko dostosowaną pod kątem treści, ale także dostępności. Problemem jest mała ilość miejsc, szybkie rozchodzeniem się biletów/miejsc na wydarzenia, co często jest skorelowane ze słabą promocją wydarzeń skupioną głównie na FB, który nie jest dostępny, używany przez każdego z badanych.

Bierny odbiór kultury widoczny jest także w postaci braku lub braku rozpoznawalności lokalnych liderów. Poza kilkoma wymienionymi powyżej osobami, wskazywano głównie formalnych liderów instytucjonalnych tj. FK, MOSIR czy biblioteka miejska. Warto zatem stwarzać sytuacje, które poprzez większe zaangażowanie spowodują aktywizację mieszkańców, pozwolą na szersze wyłapanie mniej formalnych, oddolnych, aktywnych przywódców, lub potencjalnych przywódców, zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności. Warto pomyśleć o wspieraniu sieciowania zarówno aktywnych mieszkańców w poszczególnych środowiskach, jak i stwarzaniu warunków do lepszego wzajemnego poznania się dając przestrzeń na większą partycypację i oddolną sprawczości w tworzeniu działań.

Pośród wielu różnych form spędzania czasu wolnego mieszkańcy wskazywali na aktywność związaną z docenianiem walorów przyrodniczych i okolic Redy. Warto zatem bliżej przyjrzeć się możliwości połączenia preferowanej przez większość mieszkańców aktywności, turystyki z przyrodą, tradycją i historią regionu. Działania wokół pamięci lokalnej, związanej z historiami mieszkańców i miejsc, warsztatami kulinarnymi, mogą być świetnym tematem aktywności, także międzypokoleniowej. Zazwyczaj działania takie kojarzone są z zabytkami, co w przypadku Redy jest trudne ze względu na brak tzw. starego centrum czy rozproszaniem pojedynczych zabytków, ale warto wykorzystać wspomnienia związane z dziedzictwem mieszkających tu od urodzenia czy zwykłymi-niezwykłymi historiami mieszkańców. Jest to potencjał związany z budowaniem tożsamości lokalnej wpisujący się w trend do poszukiwania korzeni i odkrywania lokalności.

Także warto wykorzystać bliskość aglomeracji Trójmiasta jako potencjału a nie zagrożenia, między innymi w kontekście transferu wiedzy, informacji, umiejętności, dobrych praktyk i współpracy, na polu aktywności społecznej i uczestnictwa w kulturze.

W ofercie Fabryki Kultury powinno jednak znaleźć się miejsce zarówno na wspomniane tradycje lokalne, jak i na nowości, skierowane do mniej obecnych w działaniach kulturowych grup (młodzież, mężczyźni, działania rodzinne), czy to w ramach wpisanej w stały kalendarz Redy inicjatywy, czy to w formie nowych jednorazowych lub cyklicznych propozycji.

Podsumowując warto podkreślić, że FK wysuwa się jako swojego rodzaju centrum kultury Redy, której mieszkańcy mają i czas wolny i potencjał do działań. Część z nich ma także duże i różnorodne oczekiwania, które na pewno są wyzwaniem, mogą być problemem, ale i można je potraktować w kategoriach inspiracji. Warto kontynuować działania cieszące się powodzeniem wśród mieszkańców i poszerzać ofertę dostosowując ją do nowych oczekiwań pamiętając o różnych formach partycypacji społecznej i otwartości instytucji na zmiany.

Bibliografia i źródła:

1. Na drodze do metodologii otwartej, czyli animacja kultury jako badanie Maja Dobiasz-Krysiak, Prace Kulturoznawcze 27, nr 1, Wrocław 2023.
2. Regulamin Programu Narodowego Centrum Kultury Dom Kultury+ Edycja 2024.
3. <https://www.polskawliczbach.pl/Reda>
4. Rodzaj przeważającej działalności, GUS, 31.XII.2023.
5. Zarządzenie Nr Fn.54.2023 Burmistrza Miasta Redy z dnia 9 sierpnia 2023 r. w sprawie zmiany Budżetu Miasta na 2023 rok.
6. Narodowy Spis Powszechny z 2021 roku.
7. <https://powiatwejherowski.pl/aktualnosci/637-powiat-rozbuduje-kolejne-dwie-szkoly>
8. Program Senioralny dla Gminy Miasto Reda na lata 2021 -2023, Załącznik do Uchwały Nr XXVIII/303/2021, Rady Miejskiej w Redzie, z dnia 28 stycznia 2021 r.